

Przedpłata
w Krakowie:
rocznie zhr. 18—
kwartalnie „ 4—
miesięcznie „ 1:35
Za odroczenie ct. 20
Na prowincji:
rocznie zhr. 20—
kwartalnie „ 5—
miesięcznie „ 1:70
Za granicą:
miesięcznie str. 2—
Numer zwykły 8 ct.
Medyczny 10 ct.

GŁOS NARODU

Ogłoszenia:
Za wiersz 6 ct. Od wy-
razu w drobnych ogło-
szeniach 1/2, ct.
w „Nauceslanom“
Wiersz zwykły 20 ct
Śluby, nekrologi,
wiersz 40 ct.
Do działu inseratów
upewnomocony
Jan Strychar.
Biskopisów redakcja
nie swraca.
Kasza zmiana adre-
su 10 ct.

Wychodzi codziennie, z wyjątkiem dni poświęconych o godzinie 9 rano.

Adres Redakcji:
Kraków, Rynek gł., linia A-B,
l. 43, I piętro.

ZALOZYCIEL: JÓZEF ROGOSZ.
Redaktor: KAZIMIERZ EHRENBERG.

Adres Administracji:
Kraków, ul. Jagiellońska l. 7.

Cóż słysząc z ugodą?

Już tylko pół miesiąca oddziela nas od chwili, w której jeżeli sprawa ugody Austrii z Węgrami nie zostanie tymczasem w jakikolwiek sposób załatwiona, komory celne utworzone zostaną nad Litawą, a w sprawach ustawy finansowej zapanuje chaos, nad którym nawet sprytniejszy żydek od Böhm-Bawerka zapanować nie będzie w stanie. Pokazuje się bowiem w ostatnich dniach, że w Węgrzech projekty Banffyego przedłużające ugodę na rok jeden nawet z niekonstytucyjną Austrią, nie przepłyną jak po masle przez sejm węgierski. Przedstawiciele partii niezawisłości oczywiście uważają chwilę dzisiejszą za jedynie właściwą do urzeczywistnienia najważniejszego punktu swego programu, a mianowicie doprowadzenia do kompletnego rozdziału ustroju cłowego i handlowego. Ale nie tylko partia niezawisłości zwraca się przeciwko rządowi. W komisji finansowej sejm węgierski także posłowie innych stronnictw występowali przeciwko ministrowi skarbu Lukacsowi i przywódcy partii rządowej Kolomanowi Tissey za to, że oświadczyli, iż rozdział cłowy i bankowy obróciły się tylko na korzyść Austrii, które to oświadczenia warto sobie u nas dobrze zapamiętać. Bównież Tisza miał powiedzieć, że przekleństwo będzie ścigać tych Węgrów, na których spadnie odpowiedzialność za rozłączenie z Austrią. Oczywiście, szowiniści węgierscy są innego zdania i wymyślają na „zaprzędanych Austrii“ kierowników rządu i partii rządowej. W drugim dniu Bożego Narodzenia ma się odbyć w Budapeszcie olbrzymi mityng, a deputowany Barabas imieniem partii niezawisłości, zapowiada przeciwko przedłożeniom Banffyego nie gorszą obstrukcję od wiedeńskiej.

Obaczmyż, kto ma więcej racji: Lukacs i Koloman Tisza, czy też Barabasz z partii niezawisłości. Posłuchajmy najprzód tych argumentów, według których zerwanie ugody wyjdzie na korzyść Węgier. Otóż p. Barabas jest zdania opartego także na opinii budapeszteńskiej Izby handlowej, że pomimo zaprowadzenia komór celnych, Węgrzy zawsze będą importować do Austrii swoje zboże, którego Austrija koniecznie potrzebuje i które będzie musiała kupować od państwa geograficznie najbliższego. Kupowanie zboża od innych państw kosztowałoby znacznie drożej ze względu na odległość i koszty transportu. Jako dowód, że tak będzie, przytaczają Węgrzy fakt, że Czesi mimo bardzo gorliwej agitacji przeciw węgierskiej mące, nie zapobiegli temu, aby czescy młynarze i piekarze nie kupowali zboża i mąki węgierskiej. Austrija nie może doprowadzić do tego, aby przez nałożenie ceł na węgierskie zboże wywołała u siebie podrożenie chleba dla klas pracujących. Konsekwencją podrożenia musiałoby być podwyższenie płac robotniczych, skutkiem czego znów fabrykanci nie zdołaliby wytrzymać konkurencji zagranicznej i przemysł austriacki uległby ruinie. Austrija musi konsumować mimo komór celnych zarówno węgierskie zboże, jak i węgierskie bydło; gdyby mogła była te towary taniej nabywać, dawnoby już to uczyniła i nie dawała Węgrom u siebie zbytu. Nadto Węgrzy mogą łatwo otworzyć rolniczym produktom pola zbytu w innych państwach w zamian za ewentualne ulgi udzielone tym państwom co do dowozu do Węgier ich produktów przemysłowych. Obecnie zapotrzebowanie produktów przemysłowych pokrywają Węgrzy towarami austriackimi; w Austrii istnieją całe gałęzie przemysłu, które tylko z Węgier żyją. W razie wystawienia komór celnych, powstaną w Węgrzech fabryki i utworzy się własny węgierski przemysł. Każde państwo rolnicze znajdzie prędzej zbytu dla swego zboża i bydła, niż państwo przemysłowe nowy targ dla swoich produktów. Wojna cłowa z Węgrami zniweczy zatem, według zdania budapeszteńskiej Izby handlowej, przemysł austriacki, a cały kraj zubożeje i ekonomicznie będzie tak samo bez znaczenia, jak dziś już jest bez znaczenia... politycznie!

Tyle madyarscy szowiniści. A teraz zastanówmy się, na czym mogą opierać się opinie Lukacsa i Tissy. Oto na tem, że Austrija może mieć

znacznie taniej bydło i zboże z Rosji i z Rumunii, czego najlepszym dowodem jest to, że żydowsko-madyarscy handlarze zboża zasypują już dzisiaj Austrię mąką z rumuńskiego zboża; najlepsza mąka węgierska idzie nie do Austrii, ale zagranicę. Dalej sprawę transportu mąki ureguluje Austrija z korzyścią, austriackie koleje zyskają znaczne frachty, a austriacki przemysł młynarski rozkwitnie na nowo. W austriackim przemyśle wywiąże się istotnie pewne przesilenie, w którym jednak ruina dotknie tylko nierzetelny i niezdrowy żydowski przemysł, rozwijający się w Austrii dziś w sposób gorszący. Skutkiem przesilenia przemysłowego zmniejszy się szkodliwy napływ rolniczej ludności robotniczej do centrów przemysłowych.

Rolnictwo w Austrii stanie produkcyjnie i finansowo silniejsze, płace robotnika rolnego się zwiększą. Rozkwit przemysłu młynarskiego da równocześnie radość, że miejsce rujnujących się żydowskich niesolidnych fabryk zajmą inne i przemysł na nowych odrodzi się podstawach w innym zdrowszym kierunku. Co do stosunków handlowych Węgier z innymi państwami nie trzeba zapominać, że Węgrzy mają tylko jeden własny port Rijekę, a zresztą są odcięte od komunikacji wodnej. Nawet Dunaj uchodzi do czysto-rosyjskiego Czarnego morza. Pogrożki o utworzeniu odrębnego przemysłu węgierskiego są wprost śmieszne. Jeżeli robotników przemysłowych zarekrutuje się z pomiędzy ludności rolniczej, to Węgrzy wnet odczują dotkliwie na sobie pogrożki takiej ekonomicznej rewolucji; sprowadzenie robotnika zagranicznego wprowadzi do zaostrożonej kwestji społecznej najniebezpieczniejsze rewolucyjne czynniki. Niech tylko w Węgrzech odosobnionych od Austrii rok po roku przez dwa lata zapanuje nieurodzaj, a nędra będzie tak nieopisana, że na nią niepodobna będzie znaleźć lekarstwa. Kierująca żydowska partia liberalna w Węgrzech zdaje więc sobie należycie sprawę z tego, że w razie rozbicia związku z Austrią po tłustych latach ugodowych, nastąpią chude lata samodzielnego terytorjum cłowego...

Niemiecki wiec ludowy.

Wiedeń 13 grudnia.

(List oryginalny Głosu Narodu).

(X) W niedzielę dnia 12 b. m., w salach Zofii w Wiedniu, odbył się niemiecko-narodowy wiec, w którym wzięło udział około 4.000 osób. Z posłów do Rady państwa przybyli: z partji Schönerera: Wolf, Kittel, Türk; z niemieckiego stronnictwa ludowego: Drexel, Glöckner. Prócz tego pojawili się niemiecko-narodowi posłowie sejmowi: Kolisko i Dötz, oraz niemiecko-narodowi rady miejscy: Fochler, Rader, Tomanek, Manner, Sauerborn i Schrabauer.

Przebieg wiecu, ton panujący w dyskusjach, żądania wyrażane w dwóch uchwalonych rezolucjach nie przyniosły właściwie z sobą nic nowego. Po niedawno ogłoszonym manifestie niemieckiej partji ludowej, który stał się najjaszkrawszym dotychczas przykładem politycznego pamfletu, opartego na fałszu i potwarzy, zionącego jadem i nienawiścią, raz na zawsze chyba wyrzec się trzeba było nadziei, by w niemieckich dzisiejszych stronnictwach odczwać się mogły uczucia sprawiedliwości i prawdy, ton spokojny, znamionujący poważną polityczną lub społeczną pracę.

Niedzielny wiedeński wiec ludowy niemiecki był nowym wybitnym dowodem do jakiego stopnia sięga ślepoty i roznamiętnienie polityczne Niemców, wśród których pod wpływem i nauką fałszywą z góry — z parlamentu, obudziły się i odczwały najniższe instynkty, objawiane na zewnątrz obelgą i fałszem, dziką chęcią ciemiężenia i deptania przeważającej większości słowiańskich ludów Austrii.

Przewodnictwo wiecu, urządzonego za staraniem „Stowarzyszeń niemiecko-narodowej Austrii“, objął najbardziej obhydny parlamentarzysta austriacki, esławiony Wolf. W słowie wstępnym podniósł on konieczność zajęcia decydującego stanowiska w sprawach

politycznych. Niemiecko-narodowe stronnictwo będzie umiało pokazać swą siłę wobec skierowanych przeciw niemu ataków. Liberalny radca miejski Fochler powitał zgromadzenie imieniem niemiecko-narodowej frakcji w Radzie miejskiej. W przemówieniu jego wystąpiło wyraźnie na jaw rozdwojenie panujące wśród Niemców samych. Pomimo całej swej zaciekłości, niemieckie stronnictwa nie umieją bowiem iść zgodnie i solidarnie. Zła sprawa nie jednoczy, tylko rozdwa i rozdziela. Fochler z nienawiścią zwrócił się przeciw wiedeńskim antysemitom, których przewagi liberałowie, opierający się na żydach i w nich szukający podstawy swego politycznego znaczenia, strawił nie są w stanie. Fochler pocieszał siebie i słuchaczy nadzieją szczęśliwszej przyszłości. Nadzieję zaś swoją oparł na wiecu ludowym, który „z pewnością dla swej idei Wiedeń cały pozyskać zdoła“.

Następnie zabrał głos dep. Türk. Mowa jego jest szczytem bezczelności i niekwestnego oszczerczego kłamstwa. A charakterystyczne może najlepiej cały wiec, jego charakter i środki, którymi chce działać, ideę, jaką usiłuje w życie wprowadzić. Türk mówił o stosunkach niemieckich w Czechach. Historia Niemców w Czechach — woła Türk — to historia cierpienia i niedoli ludu niemieckiego. Nigdy jeden naród drugiemu większych nie wyświadczył dobrodziejstw, jak Niemcy Czechom i nigdy czarniejsza go za to nie spotkała niewdzięczność. Czesi wiedzą, że są narodem niższorzędnym, niedorosłym do niemieckiej kultury i to jest właśnie motywem ich terroryzmu i chęci wypłenicenia Niemców z Czech Moraw i Śląska. Największą hańbą — ciągnie dalej mowca — jest postępowanie garstki odszczepieńców, którzy za judaszowy grosz przeciw niemieckiemu ludowi walczą. Tym groszem Judasza jest wniosek szkolny Ebenhocha.

Po kilku obelgach rzuconych na hr. Badeniego i rozporządzenia językowe, mowca sformułował wreszcie praktycznie swe myśli. Stanać do walki z energią i siłą to obowiązek. Utworzenie prowincji niemieckiej w Czechach i oddzielenie jej od Czech da się przeprowadzić i przeprowadzonem być musi. Uniwersytet niemiecki nie powinien nadal w Pradze pozostawać. Należy go przenieść do jednego z niemieckich miast w Czechach północnych. Ebenhoch i jego stronnictwo stoją już też na niepewnym gruncie i niedługo nastąpi dzień, w którym spełni się dla nich los zastużony.

Następni mowcy stali mniej więcej na tym samym poziomie. Kittel rzucał się na rząd hr. Hohenwarta, Taaffego i Badeniego, które zapędziły wóz państwowy w tak głębokie błoto, że teraz trudno go stamtąd wydobyć. Glöckner wznosił hymn pochwalny na cześć Wolfa, „którego zasługą jest solidarność (!) Niemców i na którym lud niemiecki nie zawiedzie się nigdy“. Wreszcie sam Wolf raz jeszcze napadł na Badeniego i w imię solidarności niemieckiej na Luegera. „Od rządów Gautscha, oświadczył Wolf, lud niemiecki niczego spodziewać się nie może. Powinien tylko go się obawiać i zawsze mieć się na baczności...“

Z rezolucyj przedłożonych wiecowi do uchwalenia pierwsza żąda: Bezwarunkowego, natychmiastowego cofnięcia rozporządzeń językowych i równoczesnego orzeczenia nieważności hańbiącego wniosku Falkenhayna, zmieniającego porządek obrad Izby poselskiej; druga domaga się natychmiastowego ustąpienia dotychczasowego prezydium parlamentu jako konsekwentnego następstwa ustąpienia gabinetu i zrywa do natychmiastowego zarządzenia środków karnych przeciw tym wszystkim, którzy nadwężyli ustawy i pogwałcili osobistą wolność posłów. Karze tej powinni podlegać i „współwinni“. Pojawili się także wnioski o ogłoszenie języka niemieckiego językiem państwowym, odłączenie Galicji od państwowego związku i t. d.

W ten sposób „politykują“ Niemcy. Rozpaczliwe ich szamotanie się wobec wschodzącej wreszcie w Austrii jutrzetki równouprawnienia i sprawiedliwości, raczej litość wzbudzić może, niż oburzenie i gniew. Zwłaszcza tem więcej litować się nad nimi można, że widzi się wyraźnie zupełną ich bezsilność: Prowadzeni przez politycznych agitatorów bez zdolności i sumienia, lub obłąkanych fanatyków szowinizmu, nie mają przed sobą żadnej przyszłości. Bo przy-

szłość leży tylko w poważnej narodowej, społecznej i ekonomicznej pracy, do której na razie i w dzisiejszych warunkach, nie są przygotowani.

Mickiewiczowskie stulecie.

Ze Lwowa otrzymujemy następujące pismo p. t.: „Instrukcja do zawiązywania komitetów mickiewiczowskich i urządzania ku czci poety obchodów w r. 1898“. Instrukcja owa brzmi:

a) Organizacja komitetów: 1. Przez wzgląd na to, że Mickiewicz był poetą narodowym w najszerszym tego słowa znaczeniu, pożądanym jest, ażeby w skład komitetu wchodził przedstawiciel wszystkich stanów i warstw ludności. 2. Komitet wybiera z grona swego przewodniczącego i sekretarza, w razie potrzeby także innych funkcjonariuszów. 3. Komitet zajmie się urządzeniem uroczystości w miejscu swego pobytu i obmyśli wszystko, co będzie potrzebne, ażeby tej wielkiej uroczystości narodowej zapewnić powodzenie. Komitet postara się też o fundusze na pokrycie możliwych kosztów urządzenia obchodu. 4. Prezydja komitetów biorą w swe ręce inicjatywę w zawiązywaniu komitetów w okolicy i porozumiewają się w sprawie obchodu z przewodniczącymi tychże komitetów filjalnych, pozostawiając im zresztą najszerszą swobodę działania co do obchodu, poprzestając tylko na wdrożeniu sprawy i na uzyskaniu tej pewności, że obchód odbędzie się należyście, w duchu patriotycznym. 5. Prezydja komitetów donoszą o rezultatach swych zabiegów w okolicy około zawiązywania komitetów i wyszukiwania odpowiednich prelegentów do prezydium komisji odczytowej, wybranej z łona ogólnego komitetu Mickiewiczowskiego we Lwowie. (Uwaga: Prezydium komitetu zawiadamia również miejscową władzę polityczną o obchodzie, podając termin i program uroczystości).

b) Obchód ku czci Mickiewicza: 1. Obchód odbędzie się w r. 1898, w tygodniu Mickiewiczowskim, który lwowski komitet ogólny później wyznaczy. Najodpowiedniejszy dzień w tygodniu tym wybiorą same komitety miejscowe. 2. Obchód składać się będzie przynajmniej: a) z uroczystego nabożeństwa dziękczynnego; b) z zebrania publicznego. Program zebrania powinien obejmować część muzyczno-wokalną i przemówienie, wygłoszone, o ile możności z pamięci w którym chodziliby przedewszystkiem o zwrócenie uwagi na charakter Mickiewicza jako poety narodowego, na jego znaczenie dla myśli i ideałów polskich.

Przemówienie to nie powinno być suchą rozprawą naukową ani wykładem literackim, lecz powinno trafić do serc zebranej publiczności, ażeby zapalić w nich miłość dla szczytnych ideałów narodowych,

jakoteż wdzięczność i cześć dla tego, który był i jest najlepszym tych ideałów rzecznikiem. Stosownie do warunków miejscowych na zakończenie uroczystego zebrania przemówi uproszona przez Komitet wybitna jakaś osobistość. Program uroczystego obchodu może być rozszerzony czyto wmurowaniem tablicy pamiątkowej w kościele lub na publicznym placu, nazwanym imieniem poety — czyto zasadzeniem na miejscu stosownym dębu lub lipy „Mickiewicza“ — czyto w inny sposób odpowiedni. 3. Wstęp na uroczystość mickiewiczowską powinien być bezpłatnym, za zaproszeniami, lub biletami, stosownie do warunków miejscowych. 4. Sprawozdanie z odbytego obchodu zechcą komitety nadesłać na ręce prezydium komisji odczytowej celem pomieszczenia go w roczniku jubileuszowym Mickiewicza. (Uwaga: We wszystkich sprawach należy odnosić się do zastępcy przewodniczącego komisji odczytowej, dyrektora Franciszka Próchnickiego, lub sekretarza dra Konstantego Wojciechowskiego w V gimnazjum we Lwowie).

Z KRAJU.

Krzeszowice 14 grudnia.

(List oryginalny Głosu Narodu).

Przejazd postów gości. — Telegram. — Dysonans.

Kto był u nas świadkiem serdecznego powitania czeskich gości, przejeżdżających na wiec do Krakowa, ten z dumą i radością powtarzał, że „Jeszcze nie zginęła i nie zginie“, że już maluczko, a skończy się panowanie wrogich nam żywiołów. Bo kiedy wzniósł myśl miłości drogiej ojczyzny przeniknęła już szerokie warstwy ludu, gdy poczciwy ten lud, wóród mrozu, porzucając niedzielne rozrywki, spieszył nawet z okolicznych wiosek, by wziąć udział w manifestacji na cześć walczących z nami o wspólne dobro pobratymców, to ziszczenie naszych ideałów śnać niedaleko.

Przepiękne wystawiła sobie świadectwo zwierzchność gminy Krzeszowice, zajmując się gorliwie powitaniem przejeżdżających postów. Czołgodny nasz ks. proboszcz Słószarczyk objaśnił z ambony zgromadzonym w kościele, że postowie broniący najżywniejszych naszych spraw przeciw panoszącym się Niemcom i bezbożnej, nikczemnej łuszczy socjalistycznej, przejeżdżać będą o godzinie 2 m. 5 przez naszą miejscowość. O godzinie 12 rada gminna wysłała telegram tej treści: Trzebinia — pociąg błyskawiczny, wręczyć posłom Piszorowi, Danielakowi, Znamirowskiemu, Ochymowiczowi. Witajcie najmilsi pobratymcy, dzielni bojownicy szlachetnej sprawy. Baczność na Krzeszowie! Za zwierzchność gminną: Kauterek, Orczykowski, Rybacki.

O godzinie 1½ zaczął się dworzec napełniać inteligencją i obywatelstwem Krzeszowic, najwięcej jednak było ludu z okolicy. Młodzież szkolna pod opieką kierownika pana Polaczka ustawiła się w szeregach, tuż przy niej stanęły cechy. Nadjeżdżający pociąg błyskawiczny zwolnił znacznie w biegu; Czechów stojących na platformach i zapełniających okna wagonów powitały grzmiące wiwaty i powiewające chusteczki w rękach pań. Dziękowali nam gromkimi „Na zdar!“

Nieobecność straży ochotniczej na dworcu podczas powitania drogiej gości, wywołała tu przykre wrażenie.

ZE ŚWIATA.

Paryż, 12 grudnia.

(List oryginalny Głosu Narodu).

Zima w Paryżu. — Rehabilitacja niewinnie skazanego. — Teatrzyki marionetek. — Ważne rewelacje w sprawie Dreyfusa.

Jeżeli kto powie, że zima jest przyjemna w naszej stolicy, to muszę mu przyznać, że nie jest bardzo wymagający. Deszcz, błoto, czasem płatki śniegu i wiatr przenikający — oto teraźniejsze przyjemności Paryża. Dodajmy do tego mieszkania źle opatrzone, brak dobrych pieców, zastąpionych tutaj przez nędzne kominki i nadzwyczajną drogocność opału, to nikt się nie zdziwi, że Paryżanie nie mają teraz wesołych min i dość pesymistycznie zapatrują się nawet na sprawę Dreyfusa. Widocznie coś się musiało popsuć w tem kole, na którym chcieli pojechać jego przyjaciele, bo taki obrońca, jak dziennik *Figaro* nagle umilkł. Przed tygodniem jeszcze podawał całe spałty, w których dowodził, że galernik z wyspy Djabelskiej padł tylko ofiarą czarnej intrygi i jest niewinny jak cielę prowadzone na ofiarę staremu Jehowie. Obecnie nie podaje najmniejszego szczegółu i wszystko każe przypuszczać, że partja została zupełnie przegana. Tego się można było spodziewać i życzyć sobie należy, abyśmy już więcej nie słyszeli o tym ohydym żydzie, który zbeszcześcił armję i rzucił płamę na cały naród francuski.

Za czasów Napoleona III paryski sąd karny roztrząsał sprawę nauczyciela ludowego Piotra Vaux, posądzonego o morderstwo. Przysięgli uznali go winnym i trybunał skazał go na dotychczasowe więzienie. Przesiedział 20 lat i wreszcie umarł z wycieńczenia i zgrzyoty. Przed rokiem wykryto, że padł ofiarą pomylki, gdyż istotny sprawca przyznał się na łożu śmiertelnym do popełnionej zbrodni i podał wszystkie szczegóły. Obecnie, na żądanie rodziny, nastąpiła rehabilitacja nieszczęśliwego przez sąd kasacyjny i dzieci jego otrzymają wysokie odszkodowanie pieniężne.

PRZEZWIĘŻONY UROK.

POWIEŚĆ

przez

Daniela Lesueur.

(Ciąg dalszy).

(73)

— Oh, pani — odrzekła Odetta — czyżbyś zdecydowała się pisać do człowieka, którego pokochałaś wbrew woli twych rodziców? Uczyniłam to raz wprawdzie, przyczem jednak wymówka wobec własnego sumienia było dla mnie postanowienie, że czynię to raz jedynie tylko. Pomyśl pani, że jesteś jedyną jego krewną, siostrą i przyjaciółką. Zdaje mi się, że najlepiej byłoby przez panią z nim się porozumieć. Myślę, że przytem ta droga będzie najskuteczniejszą i najbardziej dla niego miłą.

Małgorzata długo patrzyła na Odettę z wyrazem wielkiej słodyczy. Wreszcie zapytała czy może ją nściaskać i przyrzekła zadośćuczynić wszystkim jej prośbom.

Kiedy panna de Ribeyran odeszła, zabrała się do pisania listu do Jana. List ten był krótkim streszczeniem wszystkiego, co jej powiedziano, bez uwag i komentarzy. Na zakończenie dorzuciła następujące zdanie:

„Czy okaże się, że panna de Ribeyran jest twoją siostrą, czy też zostanie twą żoną, nie mów jej nigdy, że nie byłam godną twego uścisku, który otrzymałam owego pamiętnego wieczoru“.

Małgorzata kończyła właśnie list swój, gdy pokojówka zaciąkawiona potroszę niezwykłymi odwiedzinami przyszła z zapytaniem: „czy pani może podać sobie wieczernę“. Małgorzata rozkazała tylko przynieść lampę.

— A później zaniesiesz zaraz list ten na pocztę — rzekła, podając list służącej.

— Kiedyż więc pani jeść będzie wieczernę — zapytała dobrodusznie pokojówka.

— Wcale jeść nie będę. Gdy powrócisz z pocztę, możesz udać się na spoczynek. Nie wchodź więcej ani do buduaru, ani do mego jadalnego pokoju. Nie będę cię już dziś potrzebowała.

Pokojówka, której zaciekawienie bardziej jeszcze wzrosło, nie była bardzo zadowolniona z otrzymanego polecenia. Chcąc przedłużyć jeszcze obecność swoją z myślą, że w ten sposób czegoś dowiedzieć się będzie mogła, zauważyła, że okno buduaru jest jeszcze otwarte.

— Ależ pani zaziębi się z pewnością! A tak łatwo teraz o chorobę! — zawołała z akcentem szczerzej troskliwości w głosie. — Przecież doktor wyraźnie zabronił pani oddychania ochłodzonym powietrzem nocy. Trzeba koniecznie zamknąć okno.

— Zamknę go sama. Nie przeszkadzaj mi dłużej. Spiesz się z wysłaniem listu, bo jest on bardzo ważny i pilny.

Kiedy pokojówka znikła, młoda kobieta zapaliła lampę. Okna jednak wbrew przepisom lekarza nie zamknęła. Przeciwnie przysunęła się bliżej do niego.

Wspaniała, przepyszna noc południa jaśniała blaskiem nie dającego się opisać majestatu. Małgorzata oparła głowę na poduszkach, wpatrując się w niebo iskrzące gwiazdami. Ogarnęło ją uczucie dziwnego rozręwnienia, spokoju i ciszy. Dookoła niej unosiła się w powietrzu miła, łagodna, przejmująca woń kwiatów.

Pogrążona w marzeniach nie odczuwała wieczornego uroku. W myśli jej przesuwaly się obrazy przeszłości, łącząc się z planami, jakie roiła o przyszłym życiu, a które po większej części ją zawiodyły. Ze smutkiem i pełną rezygnacji melancholją zadawała samej sobie pytanie czy wybije i dla niej wreszcie godzina szczęścia bez granic, w której ze swobodą i roskoszą upajać się będzie mogła czarem i powabami życia.

Przeszło godzinę rozmyślała i marzyła. Przez dłało jej przeszedł dreszcz zimny, dojmujący, śmiertelny.

Zerwała się szybko i udała się na spoczynek.

Zęby szczękały jej jak w febrze i zaledwie znalazła dosyć siły, by się rozebrać i położyć do łóżka.

XII.

— Pan pułkownik rozkazał mię zawołać? — zapytał Cadier, wchodząc do gabinetu margrabiego de Ribeyran.

— Tak, mój przyjacielu. Wejdz co żywo. A zamknij dobrze drzwi za sobą.

Pierwszy dojeżdżacz spełnił ściśle wydane mu polecenie. Z uroczystego tonu przemówienia margrabiego, domyślił się, że nie idzie tu o zwyczajne rozporządzenia myśliwskie, lub o stajnie zamkowe. Nie mógł jednak odgadnąć, czego pułkownik życzyć sobie może. Nieco zakłopotany salutując po wojskowemu, wyprostowany zatrzymał się z szacunkiem w pewnej odległości od biurka pana de Ribeyran.

— Przybliź się, Cadier — rzekł margrabia. — Chcę z tobą rozmówić się w bardzo ważnej i poufnej sprawie. Możesz usiąść.

Margrabia de Ribeyran przypatrywał mu się przez chwilę z uwagą, jakby chciał zbadać człowieka, którego oddawna znał tak dobrze i wierność jego i przywiązanie wysoko cenił. Ale sprawa, o której chciał mówić była pierwszorzędnej wagi i doniosłości dla tego też margrabia mimo z góry powziętego planu, nie mógł zdecydować się przystąpić wprost do rzeczy.

Twarz Cadiera, który czuł utkwiony w sobie wzrok margrabiego, pokryła się rumieńcem. Starego żołnierza ogarnął niepokój. Nie mógł zdać sobie sprawy, czego margrabia żądać od niego będzie, oczekując niecierpliwie wyjaśnienia.

— Cadier — podjął pan de Ribeyran — czy wiesz, że Jan Valdret miał pojedynek? Czy znasz jego przyczynę?

— Tak, pułkowniku.

Cadier poruszył się niespokojnie na krześle. Tym razem margrabia doznał uczucia niepokoj. Obawiał się trochę tej rozmowy i poruszenia niemiliwych szczegółów.

(Ciąg dalszy nastąpi).

zne, podobno 100.000 franków. Jeneralny prokurator Manau wystąpił z ostrą krytyką sądownictwa francuskiego, które się uważa za nieomyślne i dowiódł, że niejednokrotnie robiło już grube pomyłki. W swojej mowie oświadczył, że mylić się, jest rzeczą ludzką, a sędziowie są tylko ludźmi i nie mają żadnej cechy nadziemskiej. Powinni więc nadzwyczaj ostrożnie działać i skazywać li tylko na podstawie dowodów dotykanych i jasnych. Piotr Vaux dawno już leży w grobie i rehabilitacja nie mu nie pomoże, ale w każdym razie gorzka nauka, jaką otrzymali stróże Temidy, powinna na przyszłość poskutkować.

Paryskie teatryki marionetek rozłożone na polach Elizejskich cieszą się wielkim uznaniem dziatwy. W lecie są zawsze przepięknie i przedsiębiorcy robią świetne interesy. Teraz grozi im zagłada, gdyż komitet wystawy zażądał od prefekta miasta usunięcia wszystkich baraków z pół Elizejskich, gdyż będą tamowały wolną cyrkulację na plac wystawy. Wśród dyrektorów tych teatrzyków zapanowało przerażenie nie do opisania. Zebrali się na naradę i postanowili udać się gremjalnie do prezydenta Faurea, celem ubłagania jego protekcji. Co nastąpi? — wiadomo, ale w każdym razie byt marionetek jest na serjo zagrożony.

P. S. W ostatniej chwili dowiaduję się nadzwyczaj ważnych rzeczy, dotyczących sprawy Dreyfusa. Henryk Rochefort ogłasza w swoim dzienniku artykuł, który, jeżeli jest prawdziwy, może spowodować groźne następstwa. Piszę on co następuje: „Tajne dokumenty, na mocy których był skazany Dreyfus, zostały przedłożone tylko sędziom bez wiedzy obrony i oskarżonego. Były one aż nadto wystarczające i tak rząd, jak i członkowie sądu wojennego, aż nadto są przekonani o jego winie. Ponieważ kilka dzienników rozpoczęło kampanję przeciwko żydom służącym w wojsku, Dreyfus postanowił wystąpić z armji francuskiej i przejść do niemieckiej. Przedtem jednak napisał list do cesarza niemieckiego, w którym wyraża swoją sympatję dla jego osoby i całego narodu niemieckiego i prosi zarazem, aby go przyjęto do armji niemieckiej w stopniu kapitana.

„Cesarz Wilhelm za pośrednictwem swego ambasadora w Paryżu zawiadomił Dreyfusa, iż daleko lepiej usłuży swojej przyszej ojczyźnie, jeżeli zostanie nadal w służbie francuskiej i jako sztabowego oficera niemieckiego, przeznacza go do specjalnej misji we Francji. W razie wojny, zajmie stanowisko w armji niemieckiej. Dreyfus zgodził się na warunki i pozostał w sztabie jeneralnym. Jednym z dokumentów tajnych, obciążających Dreyfusa, jest własnoręczny list cesarza Wilhelma. Wystosowany on jest do ambasadora hrabięgo Münsterera i w nim jest wzmianka o Dreyfusie i zarazem polecenie, aby agent ambasady zniósł się z nim bezpośrednio. List ten wraz z siedmioma innymi pisanymi przez Dreyfusa, został wykradzony hrabiemu Münsterowi i skutkiem tego Dreyfus został aresztowany. Ambasador niemiecki epozstrzegłszy kradzież, udał się natychmiast do ówczesnego prezesa ministrów Dupuy'a i zagroził, że jeżeli w przeciągu 24 godzin listy nie zostaną mu zwrócone, opuści natychmiast Paryż. Rząd uląkł się pogroźki, listy zwrócił, ale przedtem kazał je odfotografować. Te służyły w procesie Dreyfusa, jako dowody niezbita“.

Ajencja Hawasa zaprzeczyła całej treści artykułu Rocheforta, ale temu się nikt nie dziwi, gdyż rząd inaczej nie mógł postąpić.

Belgrad 10 grudnia.

(List oryginalny Głosu Narodu).

Z wyłeczkł po Serbji.

II. Przynam się, że opuszczałem Kragujewacz i pewnym smutkiem; stosunki towarzyskie w tem mieście są bowiem nader przyjemne, co miałem sposobność widzieć na zabawie w „konaku“, na którą z mnie miejscowi oficerowie zaprosili. Wkrótce po wzajemnym przedstawieniu się nie czułem się prawie obcym wśród Serbów, którzy umieją sobie zjednać oudzoiemów przedewszystkiem grzecznem obejściem.

Nazajutrz zwiedzałem większe zakłady przemysłowe, których nie wielka jest liczba; wogóle w Serbji przemysł jest bardzo słabo rozwinięty, a i ten, jaki jest spoczywa w ręku Niemców, którzy tu rozmnożyli się tak, jak w Galicji żydzi. W Serbji w zakładach, w armji nawet, bardzo często można spotkać Niemców, którym jeszcze peła za mało; ciągle utyskują, że mało cywilizowane królestwo serbskie nie dopuszcza do zalewu germańskiego, że gdyby ludność miejscowa i rząd tylko trochę więcej przychylności im „cywilizatorom“ okazała, wkrótce Serbja zajęłaby pierwsze miejsce wśród krajów przemysłowych. Serbowie według Niemców sami nie nie robią, im bowiem brak energii i wytrzymałości.

Być może, że w części jest to prawdą, w każdym jednak razie „zastuga“ Niemców nie jest tak wielką; do rozwoju przemysłu przyczynili się może nawet w większym stopniu Belgijczycy i Anglijcy. Faktem jest to tylko, że właścicielami fabryk są dzisiaj przeważnie Niemcy. Smutne to, a jednak prawdziwe.

W Velika-Plana, którą zwiedziłem z powrotem, szczególniejszą uwagę zwracają dwie olbrzymie rzemie; niosą one kolosalne zyski, cóż z tego, kiedy właścicielami są — Niemcy. Dwa te zakłady trudnią się eksportem słoń i ptactwa; swoją drogą i miejscowa ludność na tem zarabia, dostarcza bowiem żywego towaru rzeźniom.

Browarów w całej Serbji jest tylko dziesięć; największy z nich w Alexnatz zatrudnia wielu robotników przeważnie Niemców, właściciel bowiem, również Niemiec, przyjmuje z większą ochotą swoich rodaków.

Rzecz naturalna, że maszyny i przyrządy fabryczne sprowadzone są również z Niemiec lub Anglii; Austrja jest w tym wypadku zupełnie pominięta. Nawet Francja „wzmieszała“ się w serbakie s-rawy, urządziła bowiem stołecznemu miastu elektryczne oświetlenie. Maszyny służące do tego sprowadzono pierwotnie z Francji, próbowano następnie z innych krajów, stanęło wreszcie na Niemcach. Jestto słaba strona Serbji wszystkie z Niemiec sprowadza. Nawet cygara, przeznaczone specjalnie dla króla, są sporządzone z tytoniu hawańskiego z Hamburgu. Fabryka papierosów i cygar urządzona na wielką skalę znajduje się w Belgradzie.

Przemysłowcy zamyślają obecnie rozszerzyć katarakty Dunaju koło „Żelaznej Bramy“; utworzyła się nawet spółka komandytowa z kapitałem 17-miljonowym, rzecz naturalna, że w skład tego towarzystwa wchodzi Niemcy. Przedsiębiorstwo to ma eksploatować bogactwo leśne i mineralne Serbji, co przyniesie kolosalne zyski.

Sieć telefoniczna w serbskiem królestwie służy tylko dla użytku dworu panującego, w tych jednak czasach zaprowadzają także rządowe telefony dla użytku ludności.

Powyższy szczypliwy opis świadczy o tem, co dotychczas na polu przemysłu w Serbji zdziałano: wskazuje on, że rozwój w tym kierunku ma jeszcze słaby zakres. Kraj nie posiada n. p. ani jednej fabryki papieru, ani też rafinerji cukru. Bogactwo w kraju jest, brak tylko fachowych ludzi krajowców staje na przeszkodzie świetnemu rozwojowi

Dr. J-icz.

Cześć urzędowa.

Konkursy rozpisyją: Sąd krajowy w Krakowie na dwie posady woźnych, a sąd obwodowy w Tarnowie na jedną posadę woźnego. Pobory 300 złr. 25 prc. dodatek aktywalny i mundur; wreszcie sądy powiatowe w Brzesku, Chrzanowie, Liszkach, Dębicy, Radomyślu, Rozpoczycach, Tuchowie, Głogowie, Leżajsku, Rozwadowie, Starym Sączu, Nowym Targu, Gorlicach i Mielcu po jednej posadzie woźnego z płacą 250 złr., 25 prc., dodatek aktywalny i mundur. Termin do 27 grudnia. — Sąd krajowy we Lwowie na posadę prowadzącego księgi gruntowe z poborami IX klasy rangi. Termin do 15-go grudnia. — Sąd powiatowy w Chrzanowie na posadę adjuńka sądowego z terminem do 14 grudnia. — Lwowska Dyrekcja poczt i telegrafów na posadę poczmistrza w Olesku w pow. złoczowskim. Kaucja 400 złr. Pobory 1236 złr. Termin do 4 grudnia. — Sąd powiatowy w Bieczu przyjmie zaraz djertarjusza za wynagrodzeniem 25 złr. miesięcznie.

Konkurs. Rada szkolna okręgowa miejska w Krakowie ogłasza: W celu nadania jednego wsparcia dożywotnego w kwocie stu (100) złr. waluty austr. rocznie z fundacji śp. Maksymiljana i Franciszka Ksawerego Siemionowich dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych w Galicji polskiej, lub ruskiej narodowości ogłasza się niniejszem konkurs. Wsparcie to przeznaczone jest dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych w Galicji narodowości polskiej, lub ruskiej, bez względu na to, czy pobierają emeryturę, lub nie. Pierwszeństwo jednak mają wdowy nie pobierające żadnej emerytury, między temi zaś takie, które obciążone są dziećmi. Podania należy wnieść bezpośrednio do Wydziału krajowego, któremu służy prawo nadania tych wsparć najdalej do dnia 31 grudnia br. włącznie i załączyć do nich:

1) metrykę chrztu kandydatki, 2) metrykę zaślubin, 3) metrykę śmierci męża kandydatki, na dowód, iż śmierć ta nastąpiła po dniu 18 listopada 1869.4) dowody, iż mąż kandydatki był nauczycielem szkół ludowych w Galicji i że był narodowości polskiej lub ruskiej. 5) Świadcstwo właściwego urzędu parafjalnego, że kandydatka ponownie za mąż nie wyszła i pozostaje w stanie wdowim, 6) świadectwo moralności kandydatki i nienagannego jej wspólnego pożycia ze zmarłym mężem, 7) świadectwo ubóstwa. 8) dowody, jaką kandydatka pobiera emeryturę, a względnie poświadczenie, iż żadnej emerytury nie pobiera, 9) świadectwo właściwego urzędu parafjalnego, iż kandydatka jest bezdzietną, lub ile ma dzieci i w jakim wieku.

Zamłanowani dziekanami: ks. Antoni Wilczkiewicz z dekanacie dąbrowskim, ks. Jacek Michalik w dekanacie bobowskim, ks. dr Ignacy Maciejowski w dekanacie tuchowskim; notariuszami: ks. Franciszek Górecki w dekanacie limanowskim, ks. Konstantyn Pragłowski w dekanacie wielopolskim. Zmarł: w Męcinie ks. Jan Biela, jubilat, były proboszcz w Czarnym potoku, w 75 roku życia, w 51 kapłaństwa. Dycecja krakowska. Insygniję kanoniczną na probostwo w Głębocicach otrzymał ks. Józef Nieć, wikariusz przy kościele Marjackim w Krakowie. Mianowani: ks. prałat Maciej Fox, kanonik katedralny, dziekanem i dekanatem miasta Krakowa, w miejsce ks. prałata Teofila Midowicza, kustosza kap. kat., Wojciech Siedlecki, prob. w Mogile, mianowany dziekanem dekanatu bolechowickiego i egzaminatorem approbandorum do słuchania powieści. Przeniesieni: ks. Jan Głubiński, wikariusz w Bestwinie przeznaczony na ekspozytora w Włosienicy; ks. Andrzej Woźny, administrator w Głębocicach, na posadę wikariusza w Bestwinie; ks. Bartłomiej Szafraniec, wikariusz w Bieńkowie, do Sułkowie na czas urlopu ks. Walentego Krzanoka, tamt. wikariusza.

KRONIKA.

Kraków, dnia 15 grudnia.

Kalendarz kościelny. Dziś środa Irenjusza, męczennika i Jalerjana.

Jutro w Katedrze na Zamku w grobach królewskich Msza św. o godz. 10 r. za dusze wiekopomnej pamięci Jana Kazimierza i Marii Ludwiki.

W kościele OO. Dominikanów rozpoczyna się jutro nowenna do Bożego Narodzenia z wystawieniem Najświętszego Sakramentu rano o godz. 7 po południu o godz. 4.

Kalendarz myśliwski. W miesiącu grudniu wolno polować na: jelenie, kozły (rogacze), zające i liay; na słonki, jarzabki, cietrzewie, guszcze, bażanty, kuropatwy, dropie i pardwy oraz na ptactwo wodne i błotne w ogólności.

Ochroniać należy: łanie, kozły, cielęta, szpiczaki i borsuki, kury, guszcze i cietrzewie oraz przepiórki i dzikie gołębie.

Kalendarz rybacki. W grudniu łowić wolno: boleń, lipienia, głowacię, świnkę, wyrozuba, czopa, sandacza, brzankę, brzań, cytrę, leszcza, węgorza, czechugę, klonka, jazia i szczupaka.

Ochroniać należy: łososia i pstrąga, oraz raka, zarówno samca jak i samicę.

Kalendarz astronomiczny. Wschód słońca rozpoczął się dziś o godzinie 7 minut 35, zachód przypada o godzinie 3 minut 37 długość dnia godzin 8 minut 2.

Stan powietrza. Dnia 15-go grudnia o godzinie 7 rano, barometr 744.2, termometr 3.4 C., wilgotność 95%, wiatr zachodni. 10. Mgła.

Kupujcie tylko u chrześcijan!

Święto braterstwa.

Telegramów nadesłano na wiec słowiański sto kilkadziesiąt, ze wszystkich ziem słowiańskich. Młodzież akademicka postanowiła, aby telegramy te przechowane były na wieczną pamiątkę wielkiego dnia. W tym celu akademicy zarządzili między sobą składkę na ufundowanie ozdobnej kasetki roboty polskich rekrutów. Kasetka wraz z telegramami złożona zostanie do Muzeum Narodowego.

Goście czescy fotografowali się w poniedziałek w zakładzie fotograficznym p. Jabłońskiego, przy ul. Franciszkańskiej. Posłowie polscy fotografują się tam dzisiaj. P. Jabłoński z pojedynczych zdjęć zestawił jedną grupę, którą rozesłał wszystkim słowiańskim pismom ilustrowanym. Ks. Stojalowski również się fotografował u p. Jabłońskiego.

We czwartek o godzinie 11 przybyli słowiańscy goście do gmachu „Sokoła“, gdzie liczna drużyna „Sokolska“ w mundurach z przeseem p. Turskim na czele powitała gości w naprędoce przystrojonej wielkiej sali. Prezes Turski, witając gości staropolskim obyczajem, przyjmował braci Słowian chlebem i solą. Na to powitanie odpowiedział poseł Brzorał, poczem wszyscy wraz z paniami udali się do górnej sali, gdzie stały stoły zastawione do śniadania.

Tu gospodarzyli pp. Rudnicki, Reiner i Zelt. Przy śniadaniu wzniesiono kilka toastów, między innymi mówili: ks. Tadeusz Chromecki, p. Kazimierz Bartoszewicz i dr August Sokołowski. Odpowiadali posłowie: dr Pacak, dr Stransky, dr Horzica i Martinek. W końcu pani Kuzowa wzniosła toast imieniem Polek, a p. Radymsky na cześć niewiast, aby były apostołami słowiaństwa i złożył do puszki 10 złr. na Szkołę ludową.

Pozegnanie gości słowiańskich na dworcu było nad wyraz serdeczne. Na peronie zebrała się bardzo liczna publiczność, prezydent miasta i przedstawiciele Rady miejskiej, duchowieństwo, „Sokół“, tow. chrześcijańsko-społeczne, młodzież akademicka, przedstawiciele różnych korporacji — wieśniacy — a także liczne grono pań. Odjeżdżającym gościom ofiarowano na pamiątkę pęki kwiatów. Przed nadejściem pociągu błyskawicznego lwowskiego, którym odjechać mieli posłowie, przemówił z pożegnaniem imieniem gości czeski poseł dr Horzica. Mowca w języku polskim dziękował za piękne przyjęcie, jakie słowiańskim gościom zgotowano, a które oni na zawsze zachowają w pamięci, mówił o potrzebie trwałości tych serdecznych związków między pobratymcami szczepami, a zwłaszcza czeskim i polskim, jakie obecnie nawiązano, wyraził życzenie, aby były trwalsze, jak nawiązane w roku 1891. Mam nadzieję — mówił mowca — że nie będzie teraz tak, jak było wówczas, kiedy to po odwiedzinach tysięcy Polaków w Pradze, po gorącym ich przyjęciu, jak po rzuceniu kamienia w wodę zrobił się krąg, zginął i wszystko przebrzmiało. Mowca wskazuje na głębsze podstawy dosko-polskich związków; nie chce się wierzyć — dodaje — aby to dzisiejsze przymierze nie miało być trwałe i silne! „My Czesi, jesteście jak ów wasz „rondel“, na pierwszej zachodniej strażnicy Słowiańszczyzny, na nas z największą siłą prze zapęd germanizacyjny. Wy tu jeszcze jesteście pod wiatrem, — zadziwiłem się, jak mało u was śladów zniemczenia, ale wspomnijcie na W. ks. Poznańskie. Kiedy się Niemcy tam uporają się z wami, wezmą się do nas, po nas na Was tutaj przyjdzie kolej!“ (Huczne brawa i okrzyki).

A. BERNACKI krawiec **POLECA** w Krakowie, ul. Sławkowska l. 6

vis à vis Hotelu Saskiego

terażów niezrównanych pod względem trwałości i wytrzymałości po cenach najprzystępniejszych. Wszelkie zamówienia w zakresie fachu wchodzące wykonuje ściśle na czas oznaczony, według najświeższych żurnali, gustownie, trwale i tanio. Wypożycza ubrania frakowe, karasje i kontusze do fotografii.

Ceny bardzo przystępne.

W końcu dziękuje mowca za gorące przyjęcie osobno: prezydentowi miasta, stowarzyszeniom, korporacjom i obywatelstwu. Słowa mowcy zgłuszył w tem miejscu na chwilę świst nadchodzącego pociągu. Ostatnie słowa posta Horzicy były: „Tak myjaki wy walczycy będziemy za wolność waszą i naszą! Niech żyje Polska cała!“

Zebrani wzniesli po tych słowach entuzjastyczne „Niech żyje!“ na cześć posta. Całą mowę jego przerywano ustawicznie gorącymi owacjami.

Podczas gdy drodzy goście i liczni tutejsi obywatele odprowadzający ich do Przyrowa wsiadali do wagonów, zebrani na peronie zaintonowali pieśni: „Hej Slovane!“, „Kde domov mój“ i „Jeszcze Polska nie zginęła“. Gdy pociąg ruszył, postowie czescy wznosili z okien okrzyki: „Niech żyje Polska!“, zaś publiczność odpowiadała grzmiącym „Na zdar“, „Živio“ i „Niech żyją!“, — póki pociąg nie zniknął z oczu.

Podjęta w ostatniej chwili myśl odprowadzenia postów słowiańskich, a osobliwie czeskich, do Przerowa, powiodła się znakomicie. Wczorajszym pociągiem błyskawicznym wyjechało po południu o godzinie 2 1/2, wraz z słowiańskimi postami, liczne grono osób z Krakowa, z postami: drem Weiglem, drem Sokołowskim, drem Roszkowskim i ks. Szponderem na czele. Reprezentowane tu były wszystkie warstwy, a panował podniosły nastrój, do którego nie mało przyczyniło się serdeczne pożegnanie na krakowskim dworcu ze strony licznie zgromadzonej publiczności. Postowie czescy nie mogli się dość nachwalić owacyjnego i serdecznego przyjęcia ze strony całej ludności, która w ten sposób przekonała ich niezbicie o głębokich w całym narodzie tkwiących duchowych podwalinach związanego przymierza.

W Boguminie spotkała jadących nadzwyczaj miła niespodzianka, bo oto na dworcu powitało ich liczne grono śląskich Polaków, którzy zawiadomieni telefonicznie o przejeździe postów słowiańskich zjechali się ze Śląska, by ucieść niezwykle święto i do wielkiego przymierza przystąpić. Imieniem poczytywych Ślązaków przemawiał poseł Michejda i wskazał, że Śląsk jest łącznikiem między Polską a Czechami, prosił o pamięć i pomoc dla walczących tu tak rozpaczliwie z germanizmem Słowian. Poseł Horzica w odpowiedzi wskazał, że spory czesko-polskie na Śląsku powinny upaść, by wspólnie złamać wrogą i w tej myśli wznosił okrzyk na cześć przystępującego do przymierza Śląska. Do odjeżdżającego pociągu wsiadło tu przeszło 20 osób z postem Michejdą, ks. Londzinem, Kreislem, redaktorem *Guiazki Cieszyńskiej* i p. Śnieżkiem profesorem polskiego gimnazjum w Cieszynie na czele. W Boguminie przyłączył się także do wycieczki ks. Stojałowski, któremu owając na dworcu zgotowano.

W Morawskiej Ostrawie zgotowała liczna publiczność czeska na dworcu manifestację na cześć jadących Polaków. P. drowa Palkovska wręczyła tu wspamięta bukiet od dam czeskich drowi Weiglowi, który także otrzymał też od miejscowego stowarzyszenia czeskiego. Przy odjeździe pociągu zagrzmięła z czeskich pierśi nasza wspaniała pieśń legionów, za którą z wagonów z uniesieniem dziękowano. Imieniem Polaków miejscowych wręczyła jedna z obecnych dam polskich pyszną różę jadącemu wójtowi Copuchowi, przedstawicielowi polskiego włościaństwa. W drodze z M. Ostrawy do Przerowa palono po wsiach ognie sztuczne i liczne ustawiono transparenty z polskimi napisami na cześć jadących Polaków.

O godzinie 6 1/2 wjechano na dworzec, na którym niezliczona publiczność powitała przybyłych gości narodową pieśnią i okrzykami. Imieniem miasta Przerowa powitał burmistrz Tropper, imieniem rolników jeden z włościan okolicznych, imieniem kobiet czeskich „słeczna“ w narodowym stroju. Dziękował poseł Weigel. Mimo olbrzymiego tłoku, panował na dworcu wzorowy porządek, utrzymywany nie przez... policję, lecz przez... uroczę panie czeskie, które witając serdecznymi słowami gości, obdarzyły ich ślicznymi bukietkami. Z dworca wyjechano zamówionymi powozami do „Besedy czeskiej“. Jadących witali tysiączne tłumy grzmiącymi okrzykami. Szpaler tworzyli dzielnicy „Sokolci“, którzy śmiało odważniejsi od naszych i naszej „Harmoniji“, wystąpili ze swoją orkiestrą, w pełnych mundurach, na powitanie pobratymczych gości. Ulice, przez które przejeżdżano, były rzęsiście iluminowane.

W „Besedzie czeskiej“ ze dwa tysiące osób oczekiwało gości na sali i galerji. Z chwilą pojawienia się przybyłych gości obecni powstał z miejsc i z tysięcy pierśi odezwała się pieśń legionów. Goście zasiedli przy długim stole pod estradą, z której ustawiona na niej orkiestra przygrywała bardzo pięknie podczas obiadu. Do stołu zasiadło blisko sto osób, pomiędzy nimi 12 postów czeskich i 4 polskich, brakowało tylko postów południowo słowiańskich, którzy będąc zmuszeni odjechać, nadstali serdeczny telegram. Szereg toastów rozpoczął burmistrz Tropper witając gości i zawarte przymierze słowiańskie. Wzniesiony przez niego toast: „Kochajmy się, a nie dajmy się“ powitano okrzykami. Poseł Weigel, życząc Moravianom rychłego zwyciężenia niemieckiego jarzma wznosił

zdrowie burmistrza miasta. Poseł dr Stransky wskazując na silne bo ludowe podstawy słowiańskiego programu, pił na trwałość tego sojuszu. Poseł dr Roszkowski w wykwintnym toaście wznosił zdrowie czeskich pań z życzeniem by z owej strony przyczyniały się do zacieśnienia zawiązanych węzłów między oboma narodami.

Poseł dr Zaczek witał Polaków imieniem całego kraju i Morawian, którzy łączą się z Galicją, Czechami i Śląskiem w przymierzu. Rękodzielnik Stróżyński oddeklamował wśród entuzjastycznych okrzyków wspaniałą wiersz Vrchlickiego, „Nie dajmy się“. Poseł dr Sokołowski w prawdziwie świetnym przemówieniu stwierdzał, że Słowianie niosą kulturę nie z nożem w rękę i nienawiścią w sercu, lecz wiedzeni najszlachetniejszymi uczuciami. Słowianie podają sobie dłonie tylko w obronie praw, nie zaś w chęci prowokowania Niemców. Na czoło ludów słowiańskich wysunęli się Czesi i Polacy, którzy czerpią ze źródła zachodniej kultury, nie zapominając jednak nigdy o swojej młodszej braci południowych Słowianach, na których cześć mowca wznosił zdrowie. Mowa wywarła potężne wrażenie.

Dr Pacak wskazując na lud, jako główne źródło narodowej potęgi, wznosił kielich na utrwalenie przymierza przez zbratanie się polskiego i czeskiego ludu. Szalony entuzjazm wywołała mowa p. Silenyowej, żony posta dra Silenyiego, która podnosząc narodowe znaczenie polskich niewiast, wzniosła toast kochajmy się na ich cześć. Mowczynię obnosili Polacy na krzesła po całej olbrzymiej sali wśród olbrzymiego entuzjazmu. Poseł dr Bzorał, wskazał na podłe intrzygi chcącej nas poróżnić *N. fr. Presse* i na wstrętne i nikczemne zachowanie się socjalistycznych postów. (Niekończące się okrzyki: Hańba!). Podnosząc natomiast pełne godności i rycerskości zachowanie się konserwatywnych Niemców, wznosił na ich cześć toast. Poseł Michejda wznosił zdrowie polskiego i czeskiego ludu.

Ks. Szponder wypowiedział pełną ognia mowę na cześć polskiego i czeskiego ludu. Mowa wywarła takie wrażenie, że porwano mowę na ramiona i obnoszono po sali. Entuzjastycznie przyjęto również mowę ks. Stojałowskiego, który poruszony stosunkami polsko-ruskimi, pił na zdrowie Rusinów. W odpowiedzi na mowę posta Martinka, pijącego na cześć polskiego włościaństwa, wznosił zdrowie czeskich chłopów wójt Copuch Antoni z Bronowic Wielkich w te słowa:

„Pozwólcie panowie i maie w krakowskiej sukmanie od moich braci włościan parę słów przemówić. My nieuczni, ale rozumiemy dobrze, że Niemcy, żydzi i socjaliści na naszą zgubę się połączyli, ale nas zgaębić nie potrafią. Łączmy się razem bracia Słowianie: pan i chłop, a nie dajmy się Niemcom, bo jak świat światem, nigdy Niemiec nie był i nie będzie Słowianowi bratem. A więc ramię do ramienia, ręka w rękę łączmy się, a może znów, jak kiedyś Głowacki dzielny przy Kościuszcze stanął, tak i teraz lud polski z Wami bracia nasi, wraz z sprawiedliwym Badenim staje do obrony Słowiańszczyzny. W tej myśli wznoszący: Niech żyją nasi bracia Morawianie, Czesi i Ślązacy! Na zdar!“

Mowcę obnoszono, postowie czescy serdecznie z nim się całowali. P. Turski pił na cześć czeskich Sokołów, ks. Flis na cześć młodzieży. Oprócz tego wypowiedziano wiele innych przemówień, których już dla braku miejsca uwzględnić nie możemy.

Podczas uczt wznoszono entuzjastyczne okrzyki i przepiatano toasty narodowymi pieśniami.

O godzinie 12 1/2 w nocy odprowadzono gości na dworzec gdzie Sokoli morawscy z liczną publicznością pożegnali ich pieśnią i nie milknącymi okrzykami. Zjazd w Przerowie wypadł ogółem świetnie, przyjęcie było nad wszelki wyraz serdeczne i gościnnie, a do podniesienia ogólnego nastroju nie mało przyczynił się olbrzymi udział ludu śląskiego i morawskiej, która nawet z dalszych stron przybyła, by zamianifestować przyjęcie zawartego przez postów przymierza imieniem ludu i całego czeskiego narodu. Zjazd ten pozostawił też niezatarte wspomnienie, bo siłą wyjawionego przez lud czeski tu uczucia stwierdził, że bratni sojusz oparty jest obustronnie na najszczer-szych, bo ludowych podstawach.

Wiadomo, że podczas bankietu po wiecu słowiańskim na wniosek księdza Stojałowskiego wysłano do Djakova depesz z wyrazami hołdu do wielkiego chorwackiego patrioty księdza biskupa Strossmayera. Dziś ksiądz biskup Strossmayer dziękuje za hołd „slawenskigo sastanaka“ (słowiańskiego wiecu) a ideom wiecowi przyświecającym posyła błogosławieństwo. Depesza księdza biskupa Strossmayera brzmi dosłownie:

Djakovo 14 grudnia 10 50.
Slavenski sastanak. Kraków.

Hvala liepo na castnom pozdravu Bog vas blagoslovio i sve vase pravedne i plemenite namjere izpunio.
Strossmayer, Biskup.

* O stan dorazny. Wskutek sprzeciwu przeciwko konfiskacie 276-go nru *Głosu Narodu*, omawiającego zawieszenie stanu doraznego w Pradze, odbędzie się w tutejszym sądzie krajowym karnym jawna rozprawa opozycyjna w dniu 18 b. m. o godzinie 4-tej po południu.

Wydział krajowy zamianował dra Władysława Smolarskiego sekundariuszem szpitala św. Łazarza.

* Towarzystwo lekarskie krakowskie odbędzie swe zwyczajne posiedzenie dziś t. j. w środę dnia 15 grudnia o godzinie 6 tej wieczorem w Collegium nowum w sali Śniadeckich.

* Z Czytelni dla kobiet. Adres do Seweryny Duchńskiej, 80 letniej zasłużonej Polki, wygnanki i znakomitej literatki, został wystany natychmiast po wieczorku, który się odbył ku jej uczczeniu w lokalu Czytelni d. 10 b. m., z podpisami członków tejże Czytelni. Kartę tytułową zdobi artystycznie wykonana winieta przez znaną zaszczytnie portrecistkę-malarkę, p. Marię Podlewską, ilustrująca treść sonetu z cyklu „Krwawe dni“, pióra p. A. Baudrowskiej. Na pierwszym planie natchniona postać kapłanki-poetki, strzegącej Znicza narodowego z lutnią w ręku — w głębi zgrab uśnieżonego lasu, pamiętany obraz pobojuwiska z 63-go roku, kilka drzew nagich — zgłodził ptak przypada do pierśi sżywniej, wyciągniętej w śniegu postaci powstańca. Praca ta zlewa się w artystyczną całość, z treścią słów:

Na bój ostatni! szli ofiarnym szlakiem,
Wstrząsani wieszczów kłatwy gromowemi,
I padli wszyscy — pod sztandaru znakiem,
W całunym śnieżnym... z pierśmi skrwawionemi!...

A tylko harfę, co płomiennym ptakiem,
Archaniołowień skrzydłem w niebo biła,
Biała kapłanka, z mar jasnych orszakiem
Z zarzewiem pieśni, na sercu schroniła...

I żar z niej sieje — nad gasnące Znicza
Kędy Bóg nowy... ofiarnicy nowi...
Błade tęsknotą... lub zimne oblicza...

Lecz czyżby obec poświęceń duchowi?
O słoń ich pieśni! dzwoń pieśnią ich kości!
Przeszłością zadzwoni! na drogę przyszłości!

* Z Jedności. Dnia 12 bm. odegrali amatorzy dramatu Asta „Dziesiąty pawilon“ z pełnym powodzeniem. Na prawdziwą pochwałę za udatną grę zasłużyli panowie: Laskowski (Kruk), Polak (żandarm), Sowiński (Kryłow), Karelus (oficer) i utalentowana amatorka panna Laskówna (Ludwika). Następnie pan Brańkowski oddeklamował z zapalem „Redutę Ordona“, a pan Satała udatnym monologiem zakończył wieczór.

* Zachłanność teutońska. Jedna z krakowskich księgarń wystąpiła posyłką pod adresem: „Leitgeber Poznań“. Otóż poczta niemiecka aż z Lipska (!) zapytuje: „Wo liegt Poznań?“

* Policja przyaresztowała 12-letnią Marię Pustolanek z Kościelca pod Chrzanowem, już czterokrotnie karaną za kradzież. Pustolanek aresztowano za kradzież pugilaresu z 6 markami, wyciągniętego jednej ze Ślązaczek przybyłej na odpust. — Aresztowano także 13-letnią Nehę Forscher z Wiśnicza, która okradła niewiedomego służbodawcę w Wieliczce. Znaleziono przy niej zegarek srebrny. Obiecująca Neha ma zwyczaj przyjmować obowiązek służącej, a po kilku dniach okradzły swoich służbodawców ucieka.

Z Dyrekcji poczt piszą do nas: Z powodu zbliżających się świąt Bożego Narodzenia jest ruch pocztowy znacznie większy aniżeli w innym czasie, pożądanem przeto jest tak w interesie samej publiczności, jakoteż i Zakładu pocztowego, ażeby przesyłki pocztowe w swoim czasie bez opóźnienia dotyczącym adresatom mogły być dostawione.

By temu zadość uczynić, pożądanem jest, ażeby przy przesyłkach zawierających ryby lub inne przedmioty wydzielające z siebie wilgoć lub tłuszcz, oprócz należycie przymocowanego lub na tejsze napisane bezpośrednio adresu z dokładnym podaniem [wartości] taki sam adres miały jeszcze osobno umieszczony zewnątrz posyłki lub na osobnej tekturce, którą trwale do dotyczącej przesyłki przymocować należy, ażeby w razie zagubienia się jednego podczas transportu pocztowego dotycząca posyłka na podstawie pozostałego adresu mogła być doreczona.

Niemniej pożądanem jest, ażeby przy posyłkach do większych miast, jak n. p. do Lwowa, Krakowa, Wiednia, Pesztu, Pragi i t. p., w których to miastach akcyza opłacana bywa, zawartość posyłek skądających się z cieczy lub przedmiotów podlegających opłacie akcyzowej, tak na posyłce samej, jakoteż na liście przesyłkowym podana była bądźto w literach, bądźto w kilogramach, ażeby tym sposobem ułatwić akcyzową manipulację bez otwierania dotyczących posyłek.

Ze Lwowa d. 13 b. m. korespondent nasz (*Zet.*) pisze: W jednej z dawniejszych korespondencji moich donosiłem o składkach na budowę teatru ruskiego we Lwowie. Otóż, ze sprawozdania ruskiego komitetu okazuje się, że wszystkich pieniędzy na ten cel zebrano 27.250 złr. 75 ct. Na posiedzeniu tego komitetu obradowano nad tem, jakimby sposobem pozyskać znaczniejszy fundusz na tę budowę i proponowano założenie oddzielnego towarzystwa, któreby

THE WORLD

Papier listowy angielski z kopertami zewnątrz kolorowemi Kasetka 50 listów i 50 kopert: w formacie damskim 60 ct. w formacie męskim lub w formacie szwajcarskim 80 ct.

POLECA MAGAZYN RUDOLFA HERLICZKI W KRAKOWIE 3264 Plac Marjański Nr. 1

się zajęło zbieraniem składek. Wniosku jednak takiego nie przyjęto i tylko dodano komitetowi dotychczasowemu o trzech członków więcej. Ani projekowane towarzystwo, ani tych trzech członków więcej, nie wiele sprawie pomoże, bo Rusini w ogóle teatrem ruskim mało się interesują, a gdyby nie Polacy na prowincji, to i tam istniejący rządowy i subwencjonowany przez Sejm krajowy teatr ruski nie używałby się. Nawet w powyższym funduszu zebranym na budowę teatru ruskiego we Lwowie jedna trzecia części składek pochodzi od Polaków. Nietylko niema pieniędzy na budowę stałego teatru ruskiego, ale niema i artystów ruskich, którzyby sztukę sceniczną mogli utrzymać na poziomie artystycznych słusznych zresztą wymagań. Niedawno jeszcze aktorzy polscy, nie mogąc znaleźć dla siebie miejsca, uczyli się po rusku i grali na scenie ruskiej — później jednak opuścili ją i poszli na sceny polskie, pozabawiając ruski teatr wcale wydatnych talentów. Kilku zaś prawdziwie utalentowanych aktorów rusinów umarło, a dziś teatr ruski na prowincji jest zbiorowiskiem wykończonych młodych ludzi.

* **Ze Lwowa** donoszą nam o zgonie Antoniego Skotnickiego, wiceprezesa Koła literackiego i dyrektora spółki, która wydawała i wydaje *Słowo polskie*.

Wesoły tydzień. W redakcji *Nowego narodu*: W poniedziałek — wezwanie sądowe na rozprawę karną do III. sekcji. We wtorek wezwanie do sądu krajowego karnego, w środę konfiskata numeru, we czwartek wezwanie do dyrekcji policji, w piątek wyrok sądu sekcji III. i jedno wyzwanie, w sobotę wyrok sądu krajowego karnego i dwa świeże wyzwania, w niedzielę boleta egzekucyjna za zaległe podatki. Tyle przyjemnych dokumentów otrzymała redakcja antysemitki.

* **Falszywe banknoty.** W tych dniach pojawiły się we Lwowie w obiegu podrabiane banknoty na 10 zlr. Jeden taki banknot zakwestjonowano na dworcu głównym, a drugi w banku hipotecznym. Są one dobrze podrobione, tylko wyraz: „Serja“ odbity jest drukiem zamazanym eokolwiek i kolor tego wyrazu, jakoteż numeru serji jest blade oślasy, a nie karminowy. Oprócz tego jest rysunek twarzy po obydwóch bokach nieco zamazany i niewyraźny.

* **Zamiana miejsc** Dyrekcja poczt i telegrafów zezwoliła na zamianę miejsc służbowych asystentem pocztowym Franciszkowi Święchowi w Rzeszowie i Kazimierzowi Zajączkowskiemu w Dębicy (na dworcu).

Z Warszawy donoszą do jednego z pism lwowskich. Z Petersburga nadeszła dziś wiadomość telegraficzna, iż prefekt gimnazjum szawelskiego ks. Rymejko otrzymał rozkaz udania się na pół roku do klasztoru w Kretyndze. O roli, jaką odegrał ks. Rymejko w czasie zajścia w gimnazjum szawelskim donoszono poprzednio. — W sprawie znanego już czytelnikom wyroku na studentów uniwersytetu warszawskiego trwało barzo ożywiona korespondencja z Petersburgiem. Wczoraj z Petersburga nadeszła z pewnego źródła wiadomość, iż wyrok pozostawiono do użycia księciu Imeretyńskiemu. Podobno sprawa ta oparła się o cesarza. — Wyższe koła towarzyskie Warszawy zajmuje pojedynek niedawno odbyty na placu Mokotowskim pomiędzy hr. Zygmuntem Wielopolskim (synem margrabięgo) a p. Wydługą. Strzelano się o 25 kroków. Przy pierwszym strzale p. Wydługa został ciężko ranny w biodro. Obecnie zagraża mu niebezpieczeństwo utraty życia, gdyż w leczeniu chirurgicznym dokąd go przewieziono, kuli, która utkwiała około kości pachowej wyjąć nie zdołano. Powodem pojedynku było podobno nieporozumienie przy kartach. Policja o wypadku tym złożyła raport prokuratorowi.

* **Gautsch** przez całą niedzielę stał przy telefonie i odbierał od władz krakowskich osobiste szczegółowe sprawozdanie z przebiegu zjazdu słowiańskiego. Zamęciliśmy Niemcom spokój i pewność siebie; zaczynają się uczyć liczyć z nami.

* **Gautsch contra Żelazowski.** Donosiliśmy o wspomnianych owacjach jakie zgotowano w „Narodnem Divadle“ w Pradze Żelazowskiemu. Otóż nazajutrz po tej owacji urzędowy *Prager Abendblatt* zamieścił pod tyt. „Demonstracja w czeskim teatrze krajowym“, następującą notatkę: „Po przedostatnim akcie dramatu Schillera „Zbójcy“, w którym występował jako gość polski artysta p. Roman Żelazowski, przyszło do demonstracji, nie pozbawionych politycznego charakteru. Sekretarz czeskiej *Maticy skolskiej*, p. Turnowski, wypowiedział z łoża do publiczności krótką przemowę, w której sławił czesko-polskie braterstwo. Publiczność, powstawszy z miejsca, biła głośnie oklaski.“

Prager Abendpost dodaje: „Teatr jest miejscem rozrywki, trzeba się więc zasadniczo trzymać tego, że z teatru winny być wykluczone polityczne demonstracje. Jeśli ta zasada jest wogóle słuszną, tem więcej jest nią w chwili, gdy w Pradze panują sądy doraźne, w czasie zatem, kiedy bezwarunkowo unikać należy wszystkiego, coby narodowemu rozdrażnieniu mogło dać powód do burzliwych manifestacji. Zajścia tego rodzaju mogą być tylko połączone z niekorzyścią dla naszego miasta.“

Oprócz tego ciekawego komunikatu przeciw Tur-

nowskiemu, sekretarzowi czeskiej *Skolska Maticy*, wdrożono dochodzenie karne z powodu przedwczorajszej jego demonstracyjnej przemowy w czeskim teatrze narodowym.

Politik donosi, że czcigodny dyrektor teatru czeskiego w Pradze, Szubert, został powołany do dyrektora policji, który zwrócił uwagę p. Szuberta na demonstracje, jakie onegdaj odbyły się w teatrze czeskim, oświadczając, że gdyby demonstracje te się powtórzyły, będzie zmuszony przerwać przedstawienie, albo też nawet zamknąć teatr na jakiś czas.

Dyrektor Szubert oświadczył, że on nie może wywierać żadnego wpływu na publiczność, która demonstracje urządza i że z tego powodu nie może na siebie brać żadnej odpowiedzialności.

* **„Neue freie Presse“** nie mogąc strawić wiecu polsko-słowiańskiego w Krakowie, o którym wiadomość silne i potężne wywarła w Wiedniu wrażenie i niemałą wywołała wśród Niemców depresję, stara się wykretnymi sofizmatami, z poza których wyraźnie przegłada źle tajona wściekłość, osłabić doniosłość wielkiego słowiańskiego święta. Nie chcą wiedzieć, czy też udając, że nie wie o tem, iż braterstwo słowiańskich ludów Austrii z rosyjskim panslawizmem zgola nie wspólnego nie ma, sztydzi *Neue freie Presse* z Polaków, że „wśród dźwięków anty-rosyjskiego (!) hymnu „Jeszcze Polska nie zginęła!“ proklamowali rosyjski panslawizm jako program narodowy“. Piękną myśl uznania, jakie się należało stronnictwu katolickiej partji ludowej pod przewodnictwem dr Ebenhocha, za okazaną sprawiedliwość w postępowaniu i ocenieniu słowiańsko-niemieckich stosunków, chce ośmieszyć złośliwie choć bezsilnie gadzinowy dziennik wiedeński, pisząc, że „Nowohusyci w połączeniu (!) z apostołami rosyjskiej ortodoksji telegraficznym pozdrowieniem wysłanem do dr Ebenhocha i jego rzymskiej gwardji, przypieczętowali słowiańską solidarność“.

Najwyższa perfidja, pełna złej wiary i fałszywej tendencji występuje jednak, gdy *Presse* stara się manifestacje słowiańsko-polskie, oparte na rzeczywistości poczuciu koniecznej solidarności, przedstawić jako zemstę ustępującego prezydenta ministrów „który z tą samą mądrością, z jaką sprowadził swój upadek, po nim roznieca płomień!“ Program polityczny Polaków w oświeceniu *N. Fr. Presse* wygląda jak następuje: „Z nikim i z niczem się nie solidaryzować, żadnemu rządowi bezwarunkowo, ale każdemu tylko pod korzystnymi warunkami przychodzić z pomocą, a wreszcie praktycznej dewizie: Galicja dla Polaków, a reszta Austrii dla Galicji bez względu na jakikolwiek system służby“. Wreszcie szeregiem sztyderechych uktów i nienawistnych wrzesów stara się *Neue fr. Presse* załatwić z polsko-słowiańską sprawą. Artykuł napisany zresztą z dowcipną śiętością świadczy wymownie, iż w braku poważnych rzeczowych argumentów *Presse* chce zamydlić oczy czytelników swoich sarkazmem i ironją. Może i tego wobec Niemców sąd sprawiedliwy, bezsilności swojej, wskazującej, że cios dobrze wymierzony został, nie ostoni.

* **Falszywe guldeny** ukazały się około Wojnicza i w Brzeskim.

Precz z „Kurjerem lwowskim“! Właściciel cukierni krakowskiej w Nowym Sączu, p. Józef Dzieciolowski, na żądanie gości i z własnej inicjatywy wyrzucił ze swego lokalu *Kurjera lwowskiego*. — Stowarzyszenie akademików polskich w Wiedniu „Ognisko“ uchwaliło na walnem zgromadzeniu usunąć *Kurjera lwowskiego* ze swojej czytelnicy. — *Kurjer lwowski* został smrotnie wyrzucony z restauracji p. Rzewuskiego przy ul. Florjańskiej w Krakowie.

Opętana przez diabła Piszą do nas z Rzeszowa: Mylnie podała *Haleczanin*, dziewczyna, która rzekomo ma być opętana przez diabła, nie mieszka w Sokołowie, lecz we wsi Nienadówce. Dziewczyna jest ciągle przedmiotem ciekawości ze strony włościan. Nikogo jednak nie ma, ktoby się poważnie nieszcześliwą zajął.

W Tarnopolu odbył się pojedynek na pistolety między nadporučnikiem G. a jego kolegą Oswaldem; obaj pomienieni oficerowie służyli w 10 pułku dragonów stacjonowanych w Tarnopolu. Powodem pojedynku, który skończył się krwawo, (nadporučnik Oswald padł bowiem trupem na miejscu), była słowna obraza, zabity oficer czynił zarzuty grze swego kolegi G., za co został wezwany do dania satysfakcji.

Amor, bożek miłości, złodziejem. Leopold Kafenda, liczył zaledwie 16 wiosen, a już serce jego zapalało gwałtownym uczuciem ku 17-letniej Annie Schulz. Rodzice nie chcieli naturalnie nie wiedzieć o tej miłości i obydwój młodzi ludzie przechodzili bardzo ciężkie chwile. Pani Kafenda, z zawodu pracznica, bardzo często prąta swego synka, a papa Schulz kilkakrotnie dał uczuć swojej córce, że kij jest nadzwyczaj użytecznym narzędziem do karania krnąbrnych dzieci.

Zakochanym sprzyrzyło się wreszcie podobne życie i postanowili opuścić ognisko rodzinne. Niestety! w dzisiejszych czasach trudno podróżować bez pieniędzy. Lecz od czegoż spryt kobiety. Panna Anna zabrała swemu ojcu książeczkę kasy oszczędności na 425 zlr. Przy pomocy swojej przyjaciółki Marji Oitzin-

ger podniosła 100 zlr. i wraz ze swym kochankiem wyjechała z Wiednia do Tryestu. Przez 10 dni używali różnych przyjemności. Gdy brakło gotówki, Anna Schulz napisała do Marji Oitzinger, aby odebrała z kasy oszczędności pozostałe 325 zlr. i przysłała przekazem telegraficznym. List został przyjęty i wskutek skargi rodziców przyaresztowano czułą parę i odstawiono do Wiednia.

W ostatni poniedziałek sądzono sprawę. Na ławie oskarżonych zasiadł tylko Kafenda i Marja Oitzinger. Anna Schulz stanęła jako świadek, gdyż ojciec nie wniósł przeciwko niej skargi. Gdy prokurator zabrał głos i zaczął od słów: „Amor, bożek miłości“, wszyscy trzej ukłękli i zaczęli tak rzewnie płakać, iż prokurator nie mógł dalej mówić. Po uspokojeniu się, stróż sprawiedliwości znowu przemówił: „Amor, bożek miłości“, lecz znowu przerwał mu głośny płacz. Przewodniący zagroził im surową karą, jeżeli się nie uspokoją i nastąpiła wreszcie cisza. Prokurator powstał i rozpoczął mowę: „Amor, bożek miłości, połączył te dwa młode serca, ale stał się także powodem przestępstwa i jest prostym złodziejem. Wina nie spada jednak na niego, ale na tych dwojga ludzi obwinionych o kradzież“. Sąd nie ukarał więc Amora, ale skazał Kafendę na 2 miesiące więzienia, a Marję Oitzinger na 1 miesiąc.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO.

We czwartek, 16 grudnia: „Matzenstwo Olimpij“, kom. w 3 akt. E. Augiera (po raz 21).

W piątek, 17 grudnia: „Matka Szwarcenkopf“, sztuka w 5 aktach ze śpiewami i tańcami, osnuta na tle stosunków żydowskich przez G. Zapolską (przedst. popul.).

W sobotę, 18 grudnia: „Ciernista droga“, kom. w 3 akt. Feliksa Filippiego (nowość).

W niedzielę, 19 grudnia: „Ciernista droga“, kom. w 3 akt. Feliksa Filippiego.

Po święcie braterstwa.

Jeden z naszych prenumeratorów komunikuje nam niedrukowany dotąd nigdzie wiersz znanego w swoim czasie literata polskiego Adama Gorczyńskiego, wypowiedziany jako improwizacja w gronie czeskich literatów w Pradze w r. 1890. Sp. Adam Gorczyński przez całe życie utrzymywał ściśle stosunki z publicystami czeskimi. Wiersz, który bądznie na czasie dzisiaj ogłosić:

Znaszli panie czeskie?
Znaszli czeskie dziewy?
Usta mają „heskie“,
W ustach „heskie“ śpiewy
Lube, krasne mają lice,
Jakże nie całować?
Ach to nasze są siostrzyce,
Jakże nie miłować.

Znaszli ziemię czeską?
Znasz ojczyznę Jana?
Weltawy niebieską
Wstęgą przepasaną.
Na zielonym niw kobiercu
Błyszczą miasta białe-lice,
A przypięta ma na sercu
Pragę, krasną swą stolicę,
Niby bukiet różnobarwny,
Zwity z domów i kościołów.
Wyżej, niby król padolów,
Głód króluje czesko-stawny.

Znaszli niwy czeskie,
Oko z falą płynie żytną,
Płyną smugi lnu niebieskie
I pasowe maki kwitną.
Wisnia na pszenicznym łanku
Słodką ptoni się jagoda,
A tam w dole w drzewach wianku,
Wies osada po nad wodą.
A tam w dole góry czeskie
Bławem pasmem w koło biegą,
Powiesz: ramy to niebieskie
Obrazu czeskiego?

Znaszli naród czeski?
Dzielny w boju, w pracy rzekki,
Mieczem i mądrością kępią,
Błyskał ongi po nad światem.
Kogo zabił swą potęgą,
Sztuki znów ocucił kwiatem,
W tak w dalekie nieraz pole
Stawa go uniesia,
Że wysłał swoje krole,
Na cesarskie krzesła.

Jeden z przyjaciół naszego dziennika przysłał nam następujący tekst do pieśni:

Niech żyją bracia nasi Słowianie:
Czesi, Słowacy, Kroaci!
Každy z nich miejsce wśród nas dostanie,
Wszystkich kochamy jak braci.

Odtąd spojeni silnym łańcuchem,
Stać będziemy silnie przy sobie!
Wspólni dążnością, sercem i duchem,
Czy w szczęściu, czyli w żałobie.

A więc podajmy sobie ramiona
I w usciak padniemy bratni!
Niech Polak Czecha tuli do łona!
Niech nikt nie będzie ostatni!

Niech Niemiec widzi jak się kochamy,
Jak ufni jesteśmy w siebie;
Niech pozna, że się nigdy nie damy,
Że się wesprzemy w potrzebie!

APTEKA E. HELLERA

pod Złotym Słoniem, Kraków Grodzka 22

SKŁAD GŁÓWNY MATERJAŁÓW APTECZNYCH

polecia i wysyła odwrotną pocztą, nie licząc opakowania:

WINA LECZNICZE na starej maladze, chinowe, rumbabarowe, z żelazem, z chiną i żelazem, pepsynowe, z cascara, condurango 1 zlr. 20 ct. butelka.

ZIÓŁKA PIERSIOWE Dra W. Seeburgra na kaszel, chrypkę itd. jedynie prawdziwe 20 ct.

CREME BRZOSOWY znakomicie wydelikacający cerę tuba 25 ct.

SPECYFIKI „WSZYSTKIE“ krajowe i zagraniczne, opatrunki, wody mineralne, środki toaletowe, przyrządy chirurgiczne.

Niech Niemiec w *mości* zębami zgrzyta
Zaciśnięta pięści w niemocy;
Już Słowiańszczyzna wspaniała świta,
Jutrzenka wschodzi po nocy.

Poculi Jedność wreszcie Słowianie;
Czecha, Słoweńca, Krowata
Ścisnąwszy razem przy pełnym dźwięku
Witają, goszczą jak brata.

Wołajmy przeto pełni zapału
Niech Niemcy z gniewu się wiją;
Naprzód, wciąż naprzód! do ideału;
Wszyscy Słowianie niech żyją!

Ostatnie telegramy „Głosu Narodu“.

Praga 14 grudnia (w południe). W Sehdorf napadł tłum złożony z Czechów na tamtejszą szkołę niemiecką.

Wiedeń 14 grudnia (w południe). Wczoraj przybył tu baron Banffy. Odbyła się także dwugodzinna rada ministerjalna.

Wiedeń 14 grudnia (w południe). Wczoraj ks. Sanguszko miał dłuższą konferencję z Gautschem. Rozeszła się pogłoska, że dokonano już nominacji hr. Dzieduszyckiego na ministra bez teki, dotychczas jednak ona się nie potwierdza.

Wiedeń 14 grudnia (w południe). Namiestnik Czech Coudenhove przybył tu wczoraj.

Wiedeń 14 grudnia (w południe). *Wiener Zig* ogłasza, że prezydent ministrów, jako minister spraw wewnętrznych, zamianował rachunkowego rewidenta, Adolfa Janiszewskiego, radcą rachunkowym w rachunkowym departamencie Namiestnictwa we Lwowie.

Minister wyznał i oświadczył zamianował nauczyciela przy szkole dla przemysłu drzewnego w Zakopanem, Edgara Kowacza, dyrektorem tegoż zakładu.

Wiedeń 14 grudnia (w południe). Wedle *Polit. Corresp.*, dotychczasowy radca ambasady austro-węgierskiej w Petersburgu, margr. Pallavicini, powołany został do sprawowania funkcji ministerjum spraw zagranicznych. Następcą jego w Petersburgu ma zostać obecny *attaché* przy ambasadzie w Konstantynopolu hr. Szechenyi, który przez czas po śmierci barona Kosjeka był posłem w Atenach.

Grac 14 grudnia (w południe). Przewodniczącym niemiecko-narodowego Stowarzyszenia w Styrii wezwany został do biura policji. Równocześnie nakazano wstrzymanie wszelkich czynności Stowarzyszenia. Powodem tego rozporządzenia władzy był znany manifest, w którym Stowarzyszenie zarzucało burmistrzowi, iż dla usmierzania demonstracji zarekwirował wojsko i nie dość energicznie wystąpił o odwołanie bośniackich żołnierzy.

Paryż 14 grudnia (w południe). Wyprawa francuska Marchanda do górnego Nilu uległa zupełnej zagładzie; wyprawa ta składała się z 600 strzelców senegalskich i z 16-tu oficerów. Zdaje się, że na wojsko francuskie napadły dzikie plemiona murzyńskie i wymordowały je do szczytu. Biższych szczegółów brak jeszcze, niewiadomo nawet, czy sam dowódca major Marchand uratował się.

Wiedeń 15 grudnia (rano). Jeneralny adwokat przy Trybunale Najwyższym, Schrott, mianowany szefem sekcji w ministerstwie sprawiedliwości.

Wiedeń 15 grudnia (rano). *Freundenblatt* demantuje wiadomość podaną przez *N. fr. Presse*, jakoby namiestnik Czech Coudenhove ustąpić miał ze swego stanowiska.

Wiedeń 15 grudnia (rano). Jako kandydata na ministra dla Galicji wymieniają obecnie b. prezydenta krajowego Loebla.

Wiedeń 15 grudnia (rano). Dyrektor Burgteatru Burckhardt, jak utrzymują, podał się do dymisji. Dymisja jego została przyjęta.

Praga 15 grudnia (rano). Krążą znów pogłoski, że namiestnik Czech Coudenhove ma być odwołany. Utrzymuje się także wiadomość o bliskiej dymisji dyrektora policji Dörtela, na którego miejsce powołany ma być z Berna tamtejszy dyrektor policji Janotta Förster.

Berlin 15 grudnia (rano). Zaprzeczają pogłoskom, jakoby Cesarz Wilhelma w rozmowie z hr. Eugenjuszem Zichym miał powiedzieć, że przyjdzie czas, kiedy brat jego zostanie — cesarzem Chin.

Bomba w teatrze praskim.

Praga 14 grudnia (w południe). Podczas przedstawienia w teatrze niemieckim jeszcze we czwartek dnia 9 bm. znaleziono zawieszoną na klamce drzwi wychodowych bombę, zrobioną z puszki ołowianej, napełnionej prochem. Lont bomby był zapalony, szczęściem jednak ugaszono ją na czas. Według opinii znawców, bomba w razie eksplozji mogłaby zrzucić wielkie klęski. Zarządzono najścisłe środki ostrożności i dozoru dokoła teatru niemieckiego.

Pogłoska o znalezieniu bomby krążyła w mieście już od piątku. Dotychczas nie opublikowano wiadomości o zbrodniczym zamachu, tylko dlatego, ażeby nie zwiększać wzburzenia, panującego pomiędzy tutejszymi Niemcami. Obecnie policja stwierdza wieść o zamachu i przyjdą policyjne ogłasza w tej mierze następujący urzędowy komunikat:

„Dnia 9 grudnia podczas przedstawienia wieczornego w królewskim niemieckim teatrze krajowym, a mianowicie pod koniec trzeciego aktu sztuki, organy bezpieczeństwa publicznego znalazły bombę przy drzwiach wyjściowych, położonych naprzeciw budynku uniwersyteckiego. Bomba w formie cylindra, miała około 7 centymetrów długości, a od 4 do 5 centymetrów w przecięciu; składała się z puszki ołowianej, napełnionej prochem, była silnie okryta drutem i owinięta skrawkami jakiejś materji. W górnej jej części znajdował się hak i drut żelazny, przy pomocy tego haka przywieszono bombę do klamki wymienionych drzwi. Bomba posiadała także ołowianą długą na jaki centymeter kapslę, przez którą przechodził lont. W chwili odkrycia bomby lont płonął — i został ugaszony przez organy bezpieczeństwa publicznego. Podług orzeczenia rzeczoznawców, bomba ta w razie eksplozji była w stanie zrzucić poważne szkody. Publiczność, licząca zgromadzoną w teatrze, o wypadku tym nie wiedziała.“

Praga 14 grudnia (w południe). Opowiadają, że bombę znalazł będący na służbie inspektor w chwili, kiedy się chciał przekonać, czy drzwi są przed końcem przedstawienia otwarte. Ugasił on w tej chwili lont i przywołał urzędnika policyjnego, któremu tego wieczora była powierzona inspekcja teatru. Bombę zaniesiono zaraz do gmachu dyrekcji policji, gdzie zbadaniem jej zajął się specjalista chemik. Ładunek bomby stanowił proch, pomieszany z gwoździ, oraz kawałkami ołowiu i żelaza.

Od czasu odkrycia bomby zarówno niemiecki teatr krajowy, jak i nowy teatr niemiecki, są strzeżone z wielką energją i starannością. To także dało powód do tego, że podczas niedzielnych przedstawień nowy teatr niemiecki był otoczony przez oddział dragonów, a teatr krajowy przez piechotę.

Odpowiedzi Redakcji.

Podziękowań w dziale redakcyjnym nie pomieszczyamy.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Panu Koz. w K. Doprawdy brak nam miejsca. Dziękujemy za pamięć.

Panu Jak. Hod. W zupełności podzielimy zdanie pańskie. Nauczyciele ludowi poświęcają się sprawie narodowej gorąco, z zapalem, ale czy wszyscy? — Wyjątki nie stanowią reguły, to prawda.

Gospodarstwo i handel.

Sprawozdanie z targu zbożowego, na Kleparzu.

Kraków 14 grudnia.

W Peszcie i w Wiedniu, a tak samo na rynkach zagranicznych słaba tendencja w handlu zbożowym zyskała przewagę i ceny zaczynają się obniżać. Ze względu na znaczne zapasy, jakie się nagromadziły tutaj, takie samo usposobienie panowało na dzisiejszym targu kleparzkim. Z drugiej strony zaofiarowanie zboża z kraju jest małe; ceny po innych stacjach są wysokie i dlatego licząc na to, że zapasy miejscowe zaczną się uszczuplać, sprzedający zachowują się wyczekująco. W tych warunkach obroty były dzisiaj wogóle bardzo małe, a ceny pszenicy trochę słabsze.

Placono pszenicę: białą 10-50 do 11-20; czerwoną 10-75 do 11-75 zł.; żółtą 10-75 do 11-70 zł.; żyto 8-40 do 8-80 zł.; jęczmień b. owarny 7— do 8-50 zł.; na kaszę 6-15 do 6-80 zł.; owies 7— do 7-50 zł.; owies do siewu — do —; rzepak 13— do 13-25 zł., koniec czerwony — do — zł.; biały — do — zł. Wszystko za 100 kilogramów.

Bank galicyjski dla handlu i przemysłu.

Wiedeń 14-stego grudnia. Młde usposobienie poprzedniego tygodnia przeniosło się i na początek bieżącego tygodnia, do czego przyczyniły się zarówno słabe notowania z giełd zagranicznych, jak i ciągle trwająca ciepła pogoda. Wczoraj przeważała podaż i niższa cen była bardzo poważna. Pszenica straciła 9 centów w porównaniu z sobotą, żyto 6 centów, owies 4 do 5 i kukurydza 2 centy. Sprzedawano: pszenicę na wiosnę po 11-70. 11-65 i 11-68, żyto na wiosnę po 8-70 do 8-69 i 8-71, kukurydżę na maj czerwiec po 5-64, 5-63 i 5-64. Notowano: owies na wiosnę po 6-68 do 6-19, rzepak na 13-50 do 13-70. Przy zamknięciu robiono obroty z pszenicą po 11-65, reszta niezmienną.

W spirytusie tendencja była nieco mocniejsza. Za gotowy kontyngentowy tender placono 18-40, żądano 18-60.

Giełda zbożowa: Cukier surowy loco Aussig 12-20 do 12-25, loco Ołomuniec 11-50 do 11-60 loco Berno-Wiedeń 11-65 do 11-75—, na gruzdzie loco Aussig 12-22½ do 12-27½, cukier w kostkach prima 37-50 do 37-75, secunda 37-25 do 37-50. Spirytus kontyngentowany loco Wiedeń 18-50 do 18-80. Nafta kaukazka transito Trjest 8-50 do 8-75, galicyjska przeczyszczona 16-75 do 17—.

Produkcja i sprzedaż soli. W miesiącu listopadzie 1897 rok wynosiła produkcja soli w Galicji 149.205 cent. metr., sprzedaż zaś z zapasów 121.894 cent. metr. W tym samym miesiącu 1896 r. wynosiła produkcja 144.843 cent. metr., sprzedaż zaś z zapasów 88.629 cent. metr. Z porównania wpływa, iż w miesiącu sierpniu 1897 r. wyprodukowano 4.362 cent. metr. więcej, a sprzedano o 33.265 cent. metr. więcej niż w tym samym miesiącu 1895 r.

POCIĄGI KOLEJOWE

od dnia 1 października 1897 r.

Do Krakowa przychodzą:

Od strony Wiednia, Warszawy i Berlina: godz. 6 minut 6 rano pospieszny; godz. 7 minut 33 rano osobowy z Oświęcimia; godz. 9 minut 45 przed południem osobowy; godz. 2 min. 43 po południu błyskawiczny (I i II kl.); godz. 5 min. 7 po połudn. osobowy; godz. 8 min. 45 wieczorem osobowy; godz. 10 min. 10 wieczorem pospieszny. **Z Bonarki:** godz. 6 min. 36 rano mieszany; godz. 4 min. 47 wiecz. **Od strony Lwowa i Podwoleczysk:** godz. 4 min. 40 rano osobowy; godz. 7 rano pospieszny; godz. 8 min. 45 rano osobowy z Tarnowa; godz. 2 min. 24 po południu błyskawiczny (I i II kl.); godz. 2 min. 53 po południu osobowy; godz. 5 min. 10 wieczór osobowy; godz. 9 min. 38 wieczór pospieszny **Z Wieliczki:** godz. 11 min. 15 rano; god 6 min. 60 wieczorem.

Z Krakowa odchodzą:

W klerunku Wiednia, Warszawy i Berlina: godz. 5 min. 38 rano osobowy; godz. 7 min. 25 pospieszny; godz. 9 min. 25 rano osobowy; godzina. 2 minut 31 po poł. błyskawiczny (I i II kl.); godz. 6 min. 25 wieczorem do Oświęcimia; g 10 wieczór pospieszny. — **Do Bonarki** godz. 9 min. 5 r godz. 7 min. 35 wieczorem osob. — **W klerunku Lwowa i Podwoleczyska:** godz. 6 min. 31 rano pospieszny; godz. 8 min. 40 rano osobowy; godz. 11 rano osob.; godz. 2 minut 49 po połud. błyskawiczny (I i II kl.); godz. 6 min. 40 wieczór osobowy do Tarnowa; godz. 9 min. 15 wieczór pospieszny; godz. 10 min. 50 wieczór osobowy. — **Do Wieliczki:** godz. 12 min. 20 w południe i godz. 8 min. 30 wiecz.

☛ Czas środkowo-europejski. ☚

Muzeum Narodowe (w Sukiennicach) otwarte jest codziennie od godz. 11—3 popołudniu, z wyjątkiem niedziel i świąt. a opłatą wejścia 20 ct. w dzień zwykły, w niedziele i święta po 10 ct. od osoby.

Muzeum XX. Czartoryskich otwarte dla zwiedzających we wtorki i piątki od godz. 12—2 po południu, o ile w te dni nie przypadają święta.

Gabinet Geologiczny Uniw. Jagiell. w *Collegium physicum* przy ul. św. Anny na I piętrze otwarty w każdą niedzielę od god. 9—1 w południe.

Groby zastużonych (w krypcie na Skałce), grób Skargę (w kościele św. Piotra), oraz skarbiec kościoła N. P. Marji oglądać można w chwilach wolnych od nabożeństwa za zgłoszeniem się do zakrystji.

Gabinet Zoologiczny Uniw. Jagiell. w *Collegium physicum* przy ul. św. Anny na I piętrze otwarty w każdą sobotę w niedzielę od godz 11—1 w południe.

Muzeum Techn.-Przem. w gmachu Franciszkańskim, otwarte codziennie od godz. 10—6. Wstęp 20 ct. od osoby. W niedziele od godz. 10—2 bezpłatny.

Groby królewskie, grób Mickiewicza i skarbiec w katedrze na Wawelu zwidzać można w dni powszednie o godz 1 a w niedziele i święta o godz. 11½.

Muzeum techniczno-przemysłowe miejskie otwarte jest dla zwiedzających codziennie od godziny 9—1-szej i od 3—6-tej popołudniu za opłatą 20 ct. od osoby dorosłej i 10 ct od dzieci do lat 10-ciu. W niedziele i święta — z wyjątkiem świąt głównych. Wstęp do zbiorów od godz. 10—1 bezpłatny.

KURSY KRAKOWSKIE.

Ruble płacą: 127-75 — żądają: 128-50.
Marki płacą: 58-90 — żądają: 59-50.
Franki płacą: 47-50 — żądają: 47-90.

NADESŁANE.

(*Rubryka „Nadesłane“ nie pochodzi od Redakcji, która też za nią odpowiedzialności nie przyjmuje*)

**Kancelarja Adwokata
Dr R. Ławrowskiego**
znajduje się
w Rynku gł. Nr. 38, Linia A—B, dom Wgo Mauriziego.

**SKŁAD FORTEPIANOW
W. Barabasz i Sp.**
Kraków, Rynek 13. 3624

Kamienica II piętr.
przy ulicy Krupniczej, frontem na południe, z dochodem przeszło 3000 zł., jest z pozostawieniem połowy ceny przy hipotece **do sprzedania.**
Wiadomość w Adm. „Głosu Narodu“. 3427

Na kolede!!! poleca obrazki, własnych i innych nakładów, w wielkim wyborze, poczynawszy od 15 ct. za 100 szt., **Julian Kurkiewicz,** SKŁAD WSZELKICH ARTYKUŁÓW RELIGIJNYCH I KSIĄŻEK DO NABOŻEŃSTWA — Kraków, Mały Rynek. **Próbki** na żądanie bezzwłocznie, **darmo i oplatnie.** — Wiel. P. T. Księża, którzyby próbek nie otrzymali, raczą o tem donieść kartą korespondencyjną. — Przyjmuje zamówienia na obrazy ręcznie malowane do ołtarzy, chorągwi i feretronów. 3610

Ostrzeżenie.

Z powodu że p. Tadeusz Dąbski wszedł do biura Fabryki wyrobów papierowych podczas nieobecności członka Zarządu i zabrał samowolnie kilkaset biletów własność Towarzystwa z Jego Nazwiskiem jako Reprezentanta Krajowego Towarzystwa dla wytworzenia przemysłu fabrycznego, przeto oświadczam że p. Tadeusz Dąbski za deficyt z inkasa, z Towarzystwa wykreślony został, upoważnienie zostało mu odebrane a tem samem ani Reprezentantem ani Dyrektorem nie jest i biletów z tymi tytułami używać niema prawa.

Prezes Wydziału
H. Mieroszowski.

3799

Zakład stolarski
ANTONIEGO PROKOPOWICZA
W KRAKOWIE
przy ulicy Gołębiej pod Nr. 16

przyjmuje wszelkie obstalunki w zakres
stolarstwa wchodzące. 647 45 0

Dla Prenumeratorów
„Głosu Narodu”
wyjątkowa cena
za 3 zlr. 50 centów.

Józef Rogosz, „Nad Jeziorem“	2
„Motory Życia“	2
„Wspomnienia z roku 1870“	1
Z francuskiego „Dziwne koleje“ (Madame Sans Gene)	2
Werner, „Swobodny lot“	2

Z powodu nieprzepuszczenia przez warszawską cenzurę, dzieła, które w handlu księgarskim kosztują 10 zlr. oddajemy prenumeratom „Głosu Narodu” za 3 zlr. 50 ct.

Przy zamówieniach z prowincji proszę dołączyć 50 ct. na opłacenie pocztu.

F. WOJCIKIEGO
Restauracja w Hotelu Pollera
W KRAKOWIE.
od dnia 15-go Grudnia 1897
Obiad za 1 zlr. 3609
Zupa Mone Pompadour
Rosół z grzybkiem
Konsome Julienne
Turbot sos estragan
Paszteciki Rościgajki
Jajka sur la plate sos per.
Sztuka mięsa maitred' hotel
Rozbeuf angielski garnir.
Kotlet wieprzowy a la Sacher
Bitki warszawskie w śmiet.
Soles provençales
Tort Stefania
Pierozki Rozengartowskie
Kalafior z masłem
Galaretka szampańska

Kolacja z 3 dań 75 ct.
Najlepsze rozsyła codziennie świeżo w paczkach 5 kilowych netto 100 sztuk za zlr. 4.50, oraz najlepszy stołowy 9 funtów za zlr. 1.50. Banko za pobraniem pocztowem, z gwarancją najlepszą obsługą. Laubowa w Brzesku. 3710

Największy skład maszyn do szycia SINGERA ozdobionych i pierścionkowych i rowerów zeta IWANICKIEGO następcy.

W kredyt, za gotówkę znaczni taniej.

Piękność niezawodną
trzymuje się przez użycie Kremu warzowego, zwanego „Gesichts-made“, który usuwa w przeciągu kilku dni piegi, liszaje, wągrzyska wszelkie wyrzuty skórne, czyniąc skórę piękną, białą. — Dostać można w pierwszym składzie aptecznym J. Wiśniewskiego w Krakowie, ulica Stradom L. 7. Słok 60 centów. 3613

Najobszerniejsza
Slizgawka
w Pałacu Zwierzynieckim otwarta została.
Muzyka 3693
przygrywa w Srodę, Sobotę, Niedziele i Święta.
Bilety Sezonowe nabywać można przy Kasie.

Lokal
nadający się na kawiarnię, restaurację lub inne przedsiębiorstwo, składający się z dwóch lub trzech salonów, przedpokoju i kuchni na I piętrze przy ul. Sławkowskiej 1. 6 w Krakowie jest do wynajęcia od 1-go Stycznia do wynajęcia. 3701

LOKAL
na I p. gł. Rynek 33, 4 ubigacje, może być i 5. nadający się na kawiarnię lub biuro, zupełnie odrestaurowane z nowo urządzonymi na wstępie schodami i zaprowadzonym gazem do wynajęcia. Wiadomość tamże. 3675 3 3

HANDEL
T. LEWIECKIEJ
Sławkowska 10,
poleca
Migdały, Rodzenki
Powidła i Sliwki Bośniackie
Jabłka suszone amerykańskie
Daktyle Marokańskie i kuchenne
Figi, Malage, Owoce kandyzowane.
Miód Karpacki i kuchenny,
Kasztany. Orzechy włoskie i tureckie,
Bulion,
Bryndzę węgierską,
Sardynki Francuskie
Kawę w wielu gatunkach.
Herbatę
Rosyjską i Angielską,
Wina Francuskie czerwone i białe.
Koniak Francuski i Węgierski.

Nowość!!!
Bakalie na Święta w paczkach po 30 i 50 ct. 3687 2 6

W Makowie
DOM MUROWANY
z ogrodem 3412
do sprzedania.
Bliższa wiadomość w Kancelarii Dr Sufeszyckiego w Nowym Sączu.

Jedno i dwukonne sanie, wolant i wózek do sprzedania. Wiadomość: Jan Rausch ul. Długa 34. Kraków. 3685 3 3

Publiczne Oświadczenie!
Podpisany Zakład dla malarstwa portretowego, ażeby uniknąć oddalania swych znakomitych artystycznie uzdolnionych pracowników i tylko móż im dać zatrudnienie, postanowił zrzec się ale tylko na krótki czas, t. j. aż do odwołania wszelkich zysków i korzyści.
Dostarczamy więc:
tylko za zlr. 7.50 w. a.
t. j. za połowę zaledwie wartości kosztów wykonania
Portret naturalnej wielkości (POPIERSIE)
W pysznych eleganckich czarno-złotyach ramach barokowych którego rzeczywista wartość najmniej 40 zlr. przedstawia.
Kto zatem pragnie, czy to swój, czy portret żony, swych dzieci, rodziców, rodzeństwa, albo innych drogich nawet dawno zmarłych krewnych lub przyjaciół posiadać, niechaj, nam przesła tylko fotografię, mniejsza w jakiej postawie, a otrzyma w 14 dniach, portret, z którego z pewnością będzie w najwyższym stopniu ucieszony i zadowolony.
Skrzynka na przesyłkę portretu po cenie kosztu.
Zamówienia z załączeniem fotografii, — którą się zwraca bez uszkodzenia — przyjmuje się tylko do odwołania po cenie powyższej za zaliczką lub nadesłaniem z górą należności.
Porträt-Kunst-Anstalt „KOSMOS“
Wien, Mariahilferstrasse 116.
Ręczy się za znakomite, sumienne wykonanie i naturalne podobieństwo.
Niezliczone uznania i podziękowania stoją otworem dla każdego do przejrzania. 2647 19 0

Partja 1500 BUTELEK
starych, czystych,
Win Węgierskich
po znanym w szerokich kołach handlowych hodowcy Win węgierskich z lat 1856, 1866, 1875, 1878, 1879, 1880, 1882, 1884, 1886, 1888 i 1890
Esencje, Maślacze, Puto-we wytrawne, Samorodne i deserowe
jest do sprzedania
Zgłoszenia przyjmuje i próbki okaże z grzecznością p. Jan Strycharski, Administrator „Głosu Narodu”. 2947 0 0

Kamieniołom
piaskowca wyborowego do obrabiania i do budowy tuż przy stacji kolei na linii Tarnów-Stróże jest pod korzystnymi warunkami do wydzierżawienia.
próbki Kamienia można oglądać w Administr. „Głosu Narodu”. 3318
170 mórg Folwark
koło Wieliczki, w doskonałej glebie, z pięknym mieszkaniem i zabudowaniami jest zaraz do wydzierżawienia lub sprzedania. Bliższej wiadomości udzieli z grzecznością p. Jan Strycharski Kraków, Jagiellońska 7. 3449 1 10

Bacznosc!
Świeże i najmodniejsze materje na fraki, angiezy, ubrania wizytowe i codzienne, jak: krepy, kamgarny, szewioty i inne, tudzież materje na palta i t. d. w wielkim wyborze otrzymał i poleca 3360
Ferdynand Kosiba
KRAWIEC MĘSKI, CYWILNY i WOJSKOWY
w Krakowie Rynek główny, L. 23, piętro I-sze.
Pp. Urzędnikom sądowym i innym mundury, togi i birety, jak wogóle wszelkie zamówienia wykonuję szybko i starannie. — Ceny bardzo niskie.

MAGAZYN
Krajowego Towarzystwa Handlowego
Rynek główny L. 26, róg ulicy Wiślniej
poleca w największym wyborze:
Wszelką bieliznę od najskromniejszej do najwykwintniejszej.
Bluzki, kostjumy, szlafroki, matinées, suknie, pelerynki jesienne i zimowe, oraz zarzutki balowe.
Materiały wełniane na suknie damskie od 39 ct. za łokieć.
Barchany białe od 25 ct. łokieć, kolorowe od 23 ct. łokieć.
Flanelki bawełniane w najświeższych deseniach.
Kołdry na wacie i wełnie od 5 zlr. za sztukę, także koce.
Kapy na łóżka i serwety, garnitur od 9 zlr.
Spinki, szpilki do krawatów, szelki, chustki jedwabne na szyję. — Paski damskie, ostatnie nowości, szale sznelowe i jedwabne,
Krawaty męsk. i damsk. oraz pierścienie do tychże,
Płótna własnej produkcji i z najlepszych fabryk zagran. — Wyprawy ślubne gotowe i na zamów.
CENY ZACHĘCAJĄCO NISKIE.
Towarzystwo przyjmuje: Wpłaty na udziały, od których dywidenda wynosi za 1896 rok 7% — jakoteż zwykłe wkładki oszczędności na 6%.
Dywidendę od udziałów za rok 1896 wypłaca 7%.

Obrazki na Kolede własnego nakładu, z tekstem polskim aprobowanym, po 60 ct. za 100 szt., tysiąc posyłam franc. Oprócz tych mam i inne najrozmaitsze, od 15 ct. za 100 szt. do 1 zlr. za sztukę. Atlasowe 12 ct., na kartonie po 2.20 zlr. za 100 sztuk. Różne kalendarze.
Obrazki Pöllatha z tekstem polskim, otrzymałem na skład i sprzedaję po jego własnej (fabrycznej) cenie.
K. Zajączkowski w Krakowie, Plac Marjacki 8

Na gwiazdkę

wielki wybór dzieł ilustrowanych, polskich i francuskich, książek do nabożeństwa ozdobnie oprawnych, obrazków i artykułów dewocyjnych 3606

poleca

Księgarnia katolicka Dra Władysława Miłkowskiego w Krakowie, Rynek, 30, róg Szewskiej.

Dom handlowy pod firmą Fr. Lenert

W KRAKOWIE,

ulica Sławkowska Nr. 6,

poleca

Farbę woskową do froterowania również do wycierania

Nr. 0 bez koloru, Nr. 1 jasną, Nr. 2 ciemną, Nr. 3 najciem., liter 35 ct., wskazana jest Nr. 0 dla deseniowych prasadek, Nr. 1, 2 i 3 na stare posadzki lub podłogi. Masa krakowska woskowo-terpetynowa biała bez koloru kłowa puszką zlr. 1.50, 1/2 kilowa 80 ct. Nr. 1, 2 i 3 z kolorem kilowa puszką zlr. 1.20, 1/2 kilowa 65 ct. Masa krakowska nadaje się na twarde posadzki, dalej na odfroterowanie poprzednio płynną woskową farbą zapuszczonych i także na pomalowanych farbą pokostową, lakierową lub spiryusową, ponieważ ostatnie nie pokostują się po przeciągnięciu masą krakowską i utrwalają barwy, rysują się — poleca się również — **bursztynową** kilową puszką po 90, 80 i 70 ct., pokostową po 45 ct., **Linoleum** puszką po 90 ct. kilo. — Moje farby woskowe są za pędzlem schnące po 90 ct. kilo. — Moje farby woskowe są z pszczelnego wosku wyrobione, toteż są bardzo trwałe i ładnie się świecą. 3702 2 3

NADZWYCZAJNE

ogólne zgromadzenie Fabryki obuwia w Krakowie

stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką, odbędzie się w lokalu krajowego Towarzystwa dla wytworzenia przemysłu fabrycznego ulica Karmelińska L. 8, I-sze piętro, w dniu **28 Grudnia r. b. o godzinie 4 tej po południu** z następującym porządkiem dziennym:

1. Zmiana statutu,
2. Zatwierdzenie wyboru dyrekcji,
3. Wybór pełnomocnika do wniesienia skargi przeciwko byłej dyrekcji,
4. Wnioski Członków.

Prezes Rady Nadzorczej

H. Mieroszowski.

3730 1 2

Nowo założony handel pod firmą W. Wolińska

w Krakowie ul. Sławkowska l. 8, vis a vis hotelu Saskiego

poleca w wielkim wyborze

- Kapelusze męskie filcowe, pluszowe, cylindry,
 - Kapelusze składane (Chapeau claqué)
 - Bieliznę męską, kołnierzyki, mankiety, chusteczki, krawaty, skarpetki.
 - Kaftaniki, kalesony, skarpetki wełniane.
 - Rękawiczki zimowe.
 - Pantofle i berłaże filcowe.
 - Perfumy, mydła, szczoteczki i wszelkie przybory toaletowe itp. po bardzo niskich cenach.
- Przyjmuje kapelusze do odnowienia i cylindry do odprasowania. 3627 4 10

Handlowa Spółka Rybacka „Union“

KRAKÓW 3623

ul. Rybaki pod Zamkiem, obok Tow. wioślarskiego.

Ceny targowe:

Karpie przednie poniżej kilograma	1 kg. 66 ct.	Liny	1 kg. 80 ct.
Karpie przednie kilogramowe	1 „ 73 „	Karasie	1 „ 78 „
Karpie przednie od 1 1/2 do 2	1 „ 83 „	Szczupaki żywe 1 kl. od 1 f. —	1 50 „
		bite świeże . 1 kg. 55 ct.	
		Sandacze bite świeże . 1 „	75 „
		Brzany w zamian łososia 1 „	85 „

WILLA I piętrowa

z 2 morgowym ogrodem i obszernymi stajniami i zabudowaniami wszystko obwiedzione murem, tuż przy szosie i Stacji Kolei, 20 minut od Krakowa kołmi, miejscowość odpowiednia bardzo na Zakład przemysłowy, fabrykę

jest do sprzedania

Wiadomość w Administracji „Głosu Narodu“ 3514

Antoni Schulz

KRAKÓW,

ul. Szewska l. 18,

poleca swe dobre

3448 i naturalne 9 12

OEDENBURGSKIE WINA

białe po 50, 65, 75 ct. i 1 złr. butelka, czerwone po 55, 65, 80 cent. i 1 złr. butelka.

W beczkach znaczniej taniej.

Reim i Sp.

Kraków, Linia A-B, — polecają:

Jako Podarek:

- Mydła i perfumy w eleganckich i bogato wyposażonych kasetkach po rozmaitych cenach,
- Mydła kwiatowe najlepszej jakości, karton zawierający 6 sztuk 55 centów,
- Perfumy i mydła francuskie, angielskie, niemieckie i krajowe.

Na drzewko! Na gwiazdkę!

- Dekoracje ukompletowane** do ubierania całego drzewka; poczynając od 1 złr. do 6 złr.,
- Dekoracje i ozdoby** z lamety (włos aniołów) złotej, srebrnej i mieniącej się — ze szkła, papieru, żelatyny, waty.
- Szklane perły, kule, sople lodowe, trąbki, dzwonki,**
- Aniolki na drzewka,**
- Lampiony na drzewko,**
- Szopki, Stajenki, Pozłótkę** złotą i srebrną,
- Dyamentynę i śnieg** błyszczący,
- Girlandy** złote, srebrne i kolorowe,
- Nowość!! Lampiony** z żelatyny we wszystkich kolorach,
- Swieczki woskowe, barwne, gładkie i karbowane,**
- Lichtarzyki** ozdobne i zwykłe,
- Przyrządy** do zaświecania i gaszenia.
- Kotwiczne skrzynki budowlane i zabawki** do składania (lamigłówek) z fabryki F. Ad. Richter'a i Sp. i t. p.
- Zabawki gumowe dla dzieci,**
- Piłki gumowe salonowe.** 3602
- Przyrządy pokojowe** do gimnastyki,
- Farby artystyczne,**
- Przyrządy i kasetki** kompletne do malowań olejnych i akwarelowych: na terakocie, porcelanie, drzewie, aksamicie i do naprskiwania,
- Wszelkie przybory** i kompletne **kasetki** z przyborami do robót piłęczkowych,
- Aparaty z igłą platynową** do wypalania na drzewie i odnośne wzorki,
- Przedmioty** z drzewa jaworowego, teracoty i porcelany do malowania.

Do wydzierżawienia

od 1 lipca 1898 majątek w Tarnowskim nad Dunajem z doskonałą ziemią, gorzelnią, inwentarzem, maszynami, dobrymi budynkami 370 morg. ornego i łąk.

Do sprzedania las osobny korpus w jednej parceli 467 morg. w tem 213 morg. zwartego drzewostanu jodły i świerk od 25 do 60 lat, reszta kultury świerkowe i zrąby. Cezar hipoteczny 8570 Tow. kred. 3392 5 0

Do sprzedania 3 procent na gruncie naftowym Dra Rappaporta w Ropicy rusk.

Adres właściciela wskaże p. Jan Strycharski w Adm. „Głosu Narodu“.

NOWO ZAŁOŻONA KONCESJONOWANA

Ajencja Stręczenia służby Jadwigi Strzałkowskiej

w Krakowie przy ul. Szewskiej Nr. 9, I-sze piętro

Poleca każdego czasu tak w miejscu jak i na prowincję wielki wybór najlepiej rekomendowanej służby, jako to: bon, panien służących, gospodyń, kucharek, pokojowych, nianie, dziewczek, parobków, ogrodników, kucharzy, kamerdynerów, lokaj, karbowych, polowych, stróżów kamienicznych i innych fachowych ludzi.

Łaskawe zlecenia wykonuje jak najspieszniej i najskrupulatniej, oraz ku zupełnemu zadowoleniu stron interesowanych. 1641

Zawiadomienie.

Niniejszem zawiadamiam że PP. Karol Jahn i Tadeusz Dąbski byli członkami dyrekcji Fabryki obuwia w Krakowie stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką, tudzież p. Jan Franciszek Nagel były członkiem Rady Nadzorczej z Towarzystwa zostali wykreśleni z którymi Towarzystwo nie ma więcej nic wspólnego

Prezes Rady Nadzorczej

H. Mieroszowski.

3728

Nakładem księgarni H. Altenberga we Lwowie, w

POPULARNE PRZEDSTAWIENIE 3345 10

NOWEJ PROCEDURY CYWILNEJ

w formie pytań i odpowiedzi przez Adwokata Dra J. Horowitza.

Cena 50 centów. — Do nabycia we wszystkich księgarniach

Nowe wydawnictwa

K. Grendyszyńskiego w Petersburgu

- Bartoszewicz K. Księgi humoru polskiego, 4 tomy rs. 6
- Chmielowski P. Nasza literatura dramatyczna 2 tomy rs. 3
- „ Józef Korzeniowski k. 30
- „ Tadeusz Czacki k. 30
- „ Zygm. Kaczkowski k. 30
- Dembowski L. Moje wspomnienia 2 tomy rs. 4
- Goremykin J. (minister spraw wewn.) Żarysy historii włociscian w Polsce, tłum A. Dobrowolski k. 90
- Jasieniczek Marjan. W Wielgim, powieść rs. 1.50
- Karbowiak Ant. Dr. Dzieje wychowania i szkół w Polsce rs. 2
- Mańkowski Al. Moja Helenka, powieść rs. 1.20
- Mycielski J. Książę Panie Kochanku k. 75
- Niedziałkowski X. K. Pielgrzymka do Ziemi św. ze 100 ilustr. rs. 4.50
- Pułaski K. Szkice hist. ser. II rs. 1.80
- Sewer. U progu sztuki, powieść 2 tomy rs. 2
- Sypniewski A. Dzieje czołwów najnowszych od r. 1815 do dni naszych rs. 1.80
- Zakrzewski W. Adolf Pawiński k. 90
- Dla dzieci i młodzieży**
- Przyborowski W. Bitwa pod Raszynem, powieść historyczna z ilustracjami rs. 1.50
- „ Na Oceanie Spokojnym, pow. dla młodzieży 9 ilustr. rs. 1.50
- Teresa Jadwiga. Przedtem, pow. historyczna z 6 ilustr. rs. 1.50
- „ Wielki król, pow. z 6 ilustr. rs. 1.50
- Weryho Marja. Opowiadania prawdziwe, 16 wiałek z 20 ilustracjami k. 75
- „ W zaklętym królestwie opow. dla młodzieży 25 ilustr. rs. 1.50

Główny skład w księgarni 3721 1

H. Altenberga we Lwowie

Po nabycia we wszystkich księgarniach.

Dwa pokoje

na parterze łącznie z sobą, są zaraz do wynajęcia przy ulicy Garnarskiej l. 14. 3727 1 2

Rutynowany i praktyczny

Gospodarz i Rolnik

w sile wieku, żonaty, łezdzietny nieposzlakowanej ucieci ości, energiczny, pilny, szuka umieszczenia jako samoistny Rządca lub przy większym Skarbie. Łaskawe zapytania uprasza dla A. N. Nr. 3725 do Administracji „Głosu Narodu“ 3725 1 2

Koncyjenta

rutynowanego, władającego b egie językiem polskim i niemieckim i obeznanego z nową procedurą cywilną poszukuje Kancelarja Dra Karola Łepkowskiego w Krakowie ul. Poselska Nr. 9. 37 2 1 5

Potrzebny jest zaraz

kawaler

z szybkim i pięknym piemem, biegły w języku polskim i niemieckim, obznajomiony z rachunkowością i korespondencją. Zgłoszenia wraz z świadectwami prz ymujże Zarząd dóbr Książąt Czartoryskich w Pełkin ach p. Jąrosław. 3724 1 3

Masło wyborne

do sprzedania kilo zlr. 1.10 w kawiarni ulica Krupnicza Nr. 12. 3711 1 2

Willa

ozdobna, z wszelkimi wygodami, wśród ogrodu, uroczu w Bochni pol żona — przez Archit. Talowskiego ogniotwale zbudowana, sucha — jest tania do **spzedania** lub do **zamiany** na dom w Krakowie. Bliższej wiadomości udzieli i rysunki okaże p. Jan Strycharski w Administracji „Głosu Narodu“ 3718 1 10

Stangreta

poszukuje **Prof. Dr Trzebicky** Podwałe 12. 3719

Dla Pań

dobry interes z eleganckiem użyciem zaraz do sprzedania. Wiadomość w kawiarni ul. Krupnicza L. 12 w Krakowie.

Młody mężczyzna

z szybkim pięknym piemem, szuka zajęcia w godzinach południowych. — Adres poda Administr. „Głosu Narodu“ 371

Dwa pokoje

ul. św. Krzyża Nr. 3, II p. zaraz do wynajęcia. Wiadomość ulica Łobzowska 12, I-sze p., między 3 — 5 po południu. 3720

Dom II ptr.

przy ul. Lenartowicza **zamiany** z dopłatą na bliższe miasta. Wiadomość Adm. „Głosu Narodu“.

Reumatyzm.

gościęc, kurcze, such bóle, bóle przy influencji i ko i leczy w zupełności

SAPOMENTHO

najlepsze nacieranie uśmierające, wyrobu EUG. MATULI a w Radomyślu koło Tarnowa. Cena 70 ct. za słoik. Do nabycia w każdej większej aptece. 2519

Składy główne: w Krakowie: Wieszniowski, droguerja Zopoli Sp. — Podgórze apt. Dyon. W. tula. — Lwów apt. Nikolas. — Przemyski — Kopyczy Krzyżanowski. — Tarnów apt. S. kalski. — Krynica apt. Nitribit Bielsko apt. Frankl.

Kamienica III ptr.

dobrze zbudowana przy ul. Krowoderskiej, jest 32,500 z których połowa dług bankowy na 4 1/2 % **do sprzedania.** Wiadomość w Administracji „Głosu Narodu“ 3139

„NORIS“

Fabryka pudełek, tutek cygaretowych i wyrobów papierowych **W. BEŁDOWSKIEGO, Magistra farm. i chemika**

W Krakowie, Poselska l. 20

poleca znane ze swej dobroci tutki cygaretowe „Noris“ jako też tutki z najlepszej bibułki „Mais“. — Przy zakupie wyraźnie żądać tutki „Noris“ i pilnie baczyć, czy na pudełku jest marka ochronna „Łabędź“.

Redaktor odpowiedzialny: Kazimierz Ehrenberg. W drukarni W. Korneckiego w Krakowie.